

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

15 december 2006

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens,
Erik Matthijs, Karlos Callens en André Van Nieuwkerke –**

**houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging
door nitraten uit agrarische bronnen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heren Erik Matthijs en Frans Wymeersch**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goeij, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen;

de dames Hilde Eeckhout, Dominique Guns, de heer Paul Wille.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker

Zie:

1007 (2006-2007)

- Nr. 1: Voorstel van decreet
- Nrs. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4: In eerste lezing aangenomen artikelen
- Nr. 5: Verslag hoorzitting

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING	4
II. ALGEMENE BESPREKING	8
III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING	17
1. Procedure.....	17
2. Bespreking	18
3. Stemmingen	42
IV. TWEEDE LEZING	43
V. EINDSTEMMING.....	46

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 23, 29, 30 november en 7 december 2006 het voorstel van decreet van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens, Erik Matthijs, Karlos Callens en André Van Nieuwkerke houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/1*). Op 12 december 2007 werd een tweede lezing gehouden over het voorstel van decreet.

Op 29 november 2006 werd over het voorstel van decreet een hoorzitting gehouden met vertegenwoordigers van Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Bond Beter Leefmilieu. Op 30 november 2006 werden vertegenwoordigers van de afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij gehoord over het Voortgangsrapport 2006 betreffende het mestbeleid in Vlaanderen. Over deze hoorzittingen wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/5*.

Het voorstel van decreet werd samen geagendeerd met het voorstel van decreet van de dames Tinne Rombouts en Els Robeyns en de heren Jos De Meyer, Karlos Callens en Mark Demesmaeker houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid. Over dit voorstel van decreet, dat ook in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid werd besproken, wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 953/4*.

Het voorstel van decreet werd eveneens samen geagendeerd met het reeds eerder ingediende en besproken voorstel van resolutie van de heren Frans Wymeersch, Stefaan Sintobin, Pieter Huybrechts en Wim Van Dijck en de dames Marleen Van den Eynde en Katleen Martens betreffende de krachtlijnen voor een nieuw en vernieuwend mestbeleid in Vlaanderen (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 577/1*). Over de bespreking van dit voorstel van resolutie zal verslag worden uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 577/3*.

I. TOELICHTING*Inleiding*

Het voorstel van decreet wordt op 23 november 2006 toegelicht in de commissie. De heer *Patrick Lachaert*,

voorzitter en mede-indiener van het decreet, geeft een inleiding bij het voorstel van decreet en schetst het kader. Het kader is de uitvoering van de richtlijn 91/676/EEG inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, gekend als de nitraatrichtlijn.

Er zijn sinds het eerste decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu nog diverse initiatieven geweest. Zo refereert de heer Lachaert aan MAP I of het eerste mestactieplan, dat na het wijzigingsdecreet van 20 december 1995 begin 1996 in werking is getreden, en het zogenaamde MAP II, dat na het wijzigingsdecreet van 11 mei 1999 in 2000 in werking is getreden en nog herhaaldelijk werd aangepast. De nitraatrichtlijn zou uiteindelijk het Vlaamse Gewest voor zijn verantwoordelijkheden plaatsen. Bij arrest van het Europese Hof van Justitie van 22 september 2005 werd geconcludeerd dat het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest als kwetsbaar gebied moest worden afgebakend. Dit impliceerde dat het hele mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten moesten worden aangepast. Daarnaast moet ook de toekomst in acht worden genomen. Zo is er de richtlijn 2001/81/EG inzake de nationale emissieplafonds, die onder meer de ammoniakemissie viseert en die doelstellingen oplegt tegen 2010.

Met de uitspraak van het Hof van Justitie en het contact tussen de Vlaamse ministers van Landbouw en Leefmilieu en de Europese Commissie is het kader geschetst voor het nieuwe decreet. Om nieuwe procedures voor het Europese Hof van Justitie te voorkomen, moet het kader volgens de heer Lachaert correct ingevuld worden. De opgave was ook opnieuw de economische sector landbouw te verzoenen met het doel van het decreet, namelijk het honoreren van de milieudoelstelling van de nitraatrichtlijn. De spreker benadrukt nog dat werd gezocht naar een realistisch kader dat de uitvoering van het decreet mogelijk maakt voor wie het moet uitvoeren. Bij de voorbereiding van het decreet is dan ook de symbooldiscussie verlaten en ook de compensatietechniek voor de diverse sectoren achterwege gelaten. Het is een zeer technisch en moeilijk decreet geworden qua tekst, maar het is ook eenduidig en geeft de richting aan waarin moet gewerkt worden. Er is aan de voorbereiding veel tijd besteed door de minister en zijn medewerkers, de administratie maar ook door de indieners. Volgens de heer Lachaert zullen, ondanks alle inspanningen, ongetwijfeld nog toepassingsproblemen de kop opsteken, maar het is een poging om tot een goede oplossing te komen voor het probleem van de meststoffen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt vast dat het nieuwe mestdecreet het resultaat is van twee jaar intensief werk. Het nieuwe mestdecreet is tot stand gekomen in een constructieve sfeer en na uitgebreid overleg met de meerderheidspartners, de verschillende kabinetten, de afdeling Mestbank, de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek en de landbouwers die het uiteindelijk zullen moeten waarmaken. Mevrouw Rombouts zal eerst de historiek toelichten en daarna de gehanteerde principes.

Historiek

Het lid gaat terug tot het oude mestdecreet van 23 januari 1991 dat nadien nog 18 keer werd gewijzigd. De laatste grote wijzigingen werden aangebracht in 1999 (decreet van 11 mei 1999) en in 2003 (decreten van 7 februari, 28 maart en 12 december 2003). Het is onmiskenbaar dat het oude mestdecreet een belangrijke weerslag heeft gehad op de waterkwaliteit. Het introduceerde ook een aantal belangrijke principes die ook in het nieuwe decreet overeind blijven, zoals de afstandregels, de periodes van bemesting, de opslagcapaciteit, de nutriëntenhalte enzovoort. Mevrouw Rombouts stelt dat toch veel landbouwers zware moeilijkheden ondervonden met het decreet. Het werd als te star, te rigide en vaak als onwerkbaar ervaren. Zo lag de mestverwerkingsplicht voor heel wat bedrijven boven wat technisch en economisch haalbaar was en waren te veel bedrijven beknot in hun individuele groeimogelijkheden.

Bij de opmaak van het regeerakkoord in juli 2004 werd dan ook met deze verzuchtingen rekening gehouden. Het lid citeert uit het Vlaamse regeerakkoord. “Er komt een nieuw mestdecreet dat vereenvoudigd, transparant en meer resultaatgericht is, zonder te raken aan de milieudoelstellingen als Europees bepaald. De opbrengst van de heffingen moet aangewend worden voor stimulerende maatregelen in de sector. We onderzoeken de mogelijkheden om de dynamiek in de sector te versterken.”

Om uitvoering te geven aan het regeerakkoord heeft de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, de eerste voorbereidende stappen voor een nieuw decreet gezet met de opmaak van een visienota “Naar een nieuw mestbeleid in Vlaanderen”. Deze visienota werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 22 juli 2005 en vormde de basis voor het voorstel van decreet. Mevrouw Rombouts benadrukt dat er een aantal nieuwe elementen geïntroduceerd zijn door de visienota. Daaronder waren de nutriëntenemissierechten,

de groeimogelijkheden voor individuele bedrijven, het sensibiliserende gebruik van nitraatresidumetingen en de bedrijfsgroei door bijkomende mestverwerking. Ze merkt op dat een belangrijke pijler van de visienota, namelijk de afbakening van kwetsbare zones water op basis van het uitgebreide meetnet en het principe van de flexibele kaarten, enkele maanden na de goedkeuring onderuit werd gehaald door de Europese Commissie.

Op 22 september 2005 werd België, en bijgevolg ook het Vlaamse Gewest, door het Europese Hof van Justitie veroordeeld omdat op het einde van de jaren negentig zowel het Vlaamse als het Waalse Gewest de nitraatrichtlijn onvoldoende geïmplementeerd hadden. De spreekster haalt daarbij de afbakening van de kwetsbare zones water aan als een van de belangrijkste knelpunten. Voor het Hof en de Europese Commissie moest het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest worden afgebakend als kwetsbaar gebied, omdat een correcte implementatie van de nitraatrichtlijn anders onmogelijk was. Dat was wat Europees Leefmilieucommissaris Stavros Dimas heeft geëist tijdens het onderhoud met Vlaams minister-president Yves Leterme en minister Kris Peeters op 28 november 2005 als voorwaarde om de gesprekken met de Europese Commissie te kunnen opstarten.

Mevrouw Rombouts gaat verder in op de evolutie nadat was aangekondigd dat het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest volledig afgebakend zou worden als kwetsbaar gebied. De gesprekken konden dan worden aangevat met de Europese Commissie voor de opmaak van een nieuw actieprogramma voor de volgende vier jaren, dus de periode 2007-2010. Deze gesprekken met de Europese Commissie, de Europese eisen en de visienota vormden de basis voor een eerste versie van het nieuwe mestdecreet dat door minister Kris Peeters werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 7 juli 2006. Mevrouw Rombouts stelt dat die eerste versie dan weer verder is uitgewerkt door de meerderheidsfracties tot het voorliggende voorstel van decreet.

Basisprincipes

Mevrouw Rombouts staat ook nog even stil bij de basisprincipes die gehanteerd zijn bij het opstellen van dit voorstel van decreet. Een eerste uitgangspunt was opnieuw uitgaan van de essentie van een decreet: het doel is heilig en niet de middelen. Het lid verduidelijkt dit met het voorbeeld van de mestverwerking. De mestverwerking leek vroeger heilig, of ze nu haalbaar was of niet. Met het voorliggende voorstel is de

mestverwerking een middel om het doel te bereiken, namelijk een betere waterkwaliteit in Vlaanderen. Het nieuwe mestdecreet is heel sterk geënt op de nitraatrichtlijn, wat zelfs blijkt uit de structuur ervan. De nitraatrichtlijn vertrekt vanuit de waterkwaliteit en mevrouw Rombouts benadrukt dat die filosofie is overgenomen, zonder de overige richtlijnen, zoals bijvoorbeeld de NEC-richtlijn, uit het oog te verliezen.

Er is volgens het lid voor het overige zo veel mogelijk gestreefd naar een eenvoudig mestdecreet, wat op zich geen eenvoudige opgave is gebleken. De implementatie van de eenmalige perceelsregistratie is een dergelijke vereenvoudiging waarop de indieners volgens mevrouw Rombouts trots mogen zijn. Andere belangrijke vereenvoudigingen ten opzichte van het vorige decreet zijn de overschotberekening per bedrijf in plaats van per exploitatie en het wegvallen van de zogenaamde besmetting bij mestverwerking (wie een stal of een bedrijf overnam, nam ook de mestverwerkingsplicht over die op dat bedrijf rustte, ook indien de overnemer niet verwerkingsplichtig was en ook na de overname niet voldeed aan de criteria voor mestverwerkingsplicht).

Een ander heel belangrijk uitgangspunt is de haalbaarheid van de uitvoering van het decreet. De mestverwerkingsplicht bijvoorbeeld is teruggebracht tot een haalbaar niveau. Dit zal verder worden toegelicht door de andere indieners.

Mevrouw Rombouts beklemtoont dat ook de groeimogelijkheden voor bedrijven een belangrijk punt in het nieuwe decreet zijn geworden, net zoals in het regeerakkoord is opgenomen. Na jaren van zeer rigide uitbreidingsvoorwaarden, krijgen volgens het lid de landbouwbedrijven nu de kans om verder te groeien en hun concurrentiepositie ten opzichte van de buurlanden te vrijwaren. En ze kunnen dit bovendien doen zonder de druk op het leefmilieu te verhogen.

Mevrouw Rombouts vermeldt nog dat ervoor is gezorgd dat een correcte en faire handhaving mogelijk wordt en dat er bijkomende sensibiliserende instrumenten, zoals de nitraatresidumetingen, in het nieuwe decreet zijn opgenomen. In het decreet is daarom een heel belangrijke rol weggelegd voor de Mestbank, die landbouwers moet begeleiden, kan sensibiliseren en zal waarschuwen voor mogelijke overtredingen.

Tot slot stelt mevrouw Rombouts dat deze uitgangspunten, zoals de waterkwaliteit en de nitraatrichtlijn, de vereenvoudiging, de haalbaarheid, de groeimogelijkheden en dynamiek, de correcte handhaving en de knipperlichtfunctie voor de Mestbank, hebben geleid tot heel wat verbeterde of nieuwe instrumenten die zijn uitgewerkt in het voorliggende decreet.

Mestverwerking

De heer *Karlos Callens* stelt dat van bij de aanvang van het mestdebat in de jaren '90 al duidelijk was dat er geen oplossing zou worden gevonden voor de mestoverschotten zonder verwerking. In de voorgaande mestactieplannen werd de verwerking altijd wel zijdelings aangeraakt en opgelegd, maar volgens het lid was er te weinig duidelijkheid om de verwerking effectief te laten starten. Er werd ook niet resoluut voor gekozen en de financiële haalbaarheid werd in twijfel getrokken. Ook de uitstootnormen leverden de nodige problemen op.

Niettegenstaande deze moeilijkheden werd volgens de heer Callens op het terrein toch heel wat werk verzet. Er zijn dan ook heel wat bedrijven die aan mestverwerking doen en een groot aantal initiatieven zit in de voorbereidende fase. Voor de indieners was het van groot belang dat een nieuw mestactieplan alle nodige en realistische voorwaarden zou scheppen om de mestverwerking te doen slagen en dat zeker met het oog op het feit dat hele grondgebied van het Vlaamse Gewest kwetsbaar gebied wordt. Dit en het feit dat de afzetmogelijkheden voor dierlijke mest nog worden beperkt, impliceert immers dat de mestverwerking nog verder moet worden uitgebreid.

Het voorliggende voorstel van decreet legt volgens de heer Callens dus een haalbare en realistische mestverwerkingsplicht op, die noodzakelijk is om te kunnen blijven produceren. Het lid refereert aan artikel 29 van het voorstel van decreet, waarin de voorgestelde mestverwerkingsplicht is opgenomen, en legt uit dat deze gericht is op het netto stikstofoverschot van de bedrijven of bedrijfsgroepen en een onderscheid maakt, afhankelijk van de productiedruk in kilogram stikstof per hectare per gemeente. Er zijn drie categorieën te onderscheiden: bij een productiedruk kleiner of gelijk aan 170 kg/ha is er 10 percent verwerkingsplicht, voor een productiedruk van meer dan 170 kg maar lager of gelijk aan 340 kg/ha geldt 20 percent verwerkingsplicht en voor een productie-

druk van meer dan 340 kg/ha wordt dat 30 percent. Daarbovenop komt nog eens een verwerkingsplicht van 0,6 percent per volle schijf van 1000 kilogram netto stikstofoverschot.

De heer Callens vermeldt ook dat de indieners aandacht wilden hebben voor de schaalnadelen van kleinere familiale bedrijven. Daarom wordt de verwerkingsplicht slechts opgelegd voor wie een te verwerken hoeveelheid heeft van meer dan 5000 kilogram netto stikstof. Bovendien wordt de substitutiemogelijkheid, die vandaag vooral met pluimveemest bestaat, voortgezet door middel van de aankoop van mestverwerkingscertificaten, maar beperkt tot maximaal 5000 kilogram netto stikstof. De artikelen 35 en volgende voorzien in een mogelijkheid tot uitbreiding van de productie van een bedrijf op voorwaarde dat deze bijkomende productie volledig wordt verwerkt.

De heer Callens concludeert dat een degelijk kader is geschapen waarop mestverwerkingsinitiatieven kunnen bouwen en waarmee op lange termijn een perspectief wordt geboden om de nodige middelen in deze oplossing te investeren.

Milieudoelstellingen en ontwikkelingsmogelijkheden

De heer *Bart Martens* benadrukt het belang van het nieuwe mestdecreet met het oog op de aanduiding van het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest als kwetsbaar gebied. Dat betekent de facto dat er minder mest zal worden uitgereden en dat de hoeveelheid die er wordt uitgereden beter is afgestemd op wat de gewassen effectief kunnen opnemen. Volgens de spreker zal dit in elk geval ertoe leiden dat in Vlaanderen de kwaliteit van zowel oppervlakte- en grondwater drastisch zal verbeteren. Dat is van belang voor het veiligstellen van de drinkwatervoorziening, het behoud van de biodiversiteit en het verminderen van de problemen van eutrofiëring waarmee de Noordzeekust te maken heeft.

Het lid stelt dat ook de periode waarbinnen geen mest kan worden uitgereden, het uitrijverbod, in de winterperiode is verruimd, zij het met uitzonderingen die landbouwkundig en milieukundig te verantwoorden zijn. Ook dat heeft een gunstig effect op de waterkwaliteit, wat blijkt uit recente metingen van de Vlaamse Milieumaatschappij.

De heer Martens meent dat het nieuwe voorstel doeltreffend is wat de milieudoelstellingen betreft, maar tevens een marktconforme aanpak inbrengt.

Zo maakt het een dynamiek in de sector mogelijk en laat het de groei van bedrijven toe. Het belangrijkste systeem dat daartoe is ontworpen is het verhandelbaar maken van de nutriëntenhalte, die wordt omgezet in een nutriëntenemissierecht. Bij de verhandeling wordt ook in een afroming voorzien die maakt dat naarmate de bedrijven groeien en de dynamiek in de sector toeneemt, de veestapel in het Vlaamse Gewest afneemt. Dat heeft zeker zijn belang voor de milieudoelstellingen.

De spreker merkt op dat daarnaast ook nog een mogelijkheid is ingeschreven om bedrijven te laten uitbreiden zonder overname van nutriëntenemissierechten, maar door meer mest te verwerken dan er bijkomt ingevolge de uitbreiding. Zo wordt tevens een deel van het bestaande mestoverschot weggewerkt.

Het is volgens de heer Martens ook vanuit milieuoogpunt zeer belangrijk dat die nieuwe dynamiek in de sector wordt ondersteund en versterkt. Hij stelt dat het vanzelfsprekend is dat bedrijven voldoende levensvatbaar moeten zijn om bijkomende investeringen in bijvoorbeeld emissiearme stallen, die de vervluchtiging van ammoniak terugdringen, mogelijk te maken.

De spreker besluit dat met dit voorstel van decreet maximaal is geprobeerd milieudoelstellingen en economische doelen te verzoenen en hoopt dat het beleid erin slaagt de sector levensvatbaar te houden en tegelijk naar de milieudoelen te evolueren.

De heer Martens komt nog even terug op het hoofdstuk handhaving, waarbij komaf is gemaakt met de huidige milieuheffingen. Er is duidelijk voor gekozen om de basisheffingen op het gebruik van mest af te schaffen. Landbouwers die binnen de bestaande regelgeving en binnen de bemestingsnormen werken, moeten namelijk niet bestraft worden met penaliserende heffingen. Financierende heffingen zonder sturend effect worden geschrapt en maken plaats voor een waaier van administratieve geldboetes voor wie niet conform de regels produceert of verwerkt. Het lid vindt het een belangrijke verworvenheid van het decreet dat er is geopteerd voor een gedragssturend regime van heffingen.

Voor wat nog aan mestoverschot overblijft, rekenen de indieners in belangrijke mate op realistische mestverwerking. Het is volgens de spreker niet de bedoeling bedrijven te verplichten om verder te gaan dan de beste beschikbare technieken mogelijk maken in

het verwerken van mest. De mestverwerkingsplicht wordt ruimer gespreid over een grotere groep bedrijven, maar wordt geplafonneerd op maximaal 60 procent van het bedrijfsmatige mestoverschot. De heer Martens hoopt dat de grotere soepelheid het effect zal hebben dat er meer mest zal worden verwerkt. Op die manier zou mestverwerking ook een grotere rol moeten gaan spelen in het wegwerken van het overschot, dat zal toenemen ten gevolge van de uitbreiding van het areaal kwetsbaar gebied. De indieners wilden zeker ook niet kiezen voor een te betuttelende houding ten aanzien van de landbouwers en dus is er een grote vrijheid in de manier waarop de mestoverschotten op bedrijfsniveau worden weggewerkt. Er kan geopteerd worden voor het verminderen van de veestapel, export, mestverwerking enzovoort. Het lid stelt nog dat de indieners erop vertrouwen dat de veehouders hiermee op een verantwoorde manier zullen omspringen.

Haalbaarheid en instrumenten

De heer *Erik Matthijs* stelt dat het voorliggende voorstel van decreet een streng mestdecreet is, maar de Europese Unie laat geen andere keuze.

Het voorstel van decreet is volgens de heer Matthijs wel haalbaar. Voor de vermindering van de meststoffen kan de landbouwer tegelijk verschillende methoden inzetten: het gebruik van voeders met lage nutriënteninhoud, natuurlijke afbouw van de veestapel, vervanging van kunstmest door het gebruik van dierlijke mest in akkerbouwgebieden, de vrijwillige mestverwerking, de export van mest. Er is ook de opkoopregeling van nutriëntenemissierechten en de afroeping van nutriëntenemissierechten bij transacties. Het lid stelt dat nochtans werd geoordeeld dat een zekere vorm van mestverwerkingsplicht noodzakelijk is. Voor de berekening van de verplicht te verwerken mest is in dit decreet een zeer uitgebalanceerde methode ontwikkeld. De heer Callens heeft reeds verwezen naar de onderscheiden categorieën.

De bedrijven kunnen volgens de heer Matthijs voldoen aan hun mestverwerkingsplicht door mest te verwerken maar ook door definitieve annulering van een deel van de nutriëntenemissierechten, met uitzondering van niet-ingevoerde rechten. Het kan ook door het bij de Mestbank melden dat het stikstofoverschot van het jaar voorafgaand aan het productiejaar niet zal worden geproduceerd of door het verkrijgen van mestverwerkingscertificaten. De bedrijven of verwerkers die dierlijke mest hebben verwerkt of pluimvee- of paardenmest hebben geëxporteerd, kunnen

dergelijke mestverwerkingscertificaten krijgen van de Mestbank.

De heer Matthijs gaat vervolgens in op de tweede rol van de Mestbank in het kader van het participatieve milieubeleid. In eerste instantie wordt de Mestbank een ondersteunende en controlerende rol toebedeeld. Het is de bedoeling de landbouwers maximaal te sensibiliseren, te begeleiden en te verwittigen van een mogelijke overtreding. Er is dus sprake van proactief optreden. De ambtenaren van de Mestbank zullen de landbouwer raad geven en indien nodig aanmanen, zodat hij de kans krijgt overtredingen te vermijden. Worden de aanmaningen niet opgevolgd, dan kan de Mestbank bestraffend optreden.

Derogatie

De heer Matthijs hecht veel belang aan de mogelijke derogatie. Naast het strenge actieprogramma zal de Vlaamse Regering een verzoek tot derogatie indienen bij de Europese Commissie om in welbepaalde gevallen toch een hogere bemestingsnorm te hanteren dan de algemene norm van 170 kilogram stikstof uit dierlijke mest per hectare en per jaar. Een hogere norm kan worden verantwoord bij gewassen met een hoge stikstofopname of bij gewassen die een lange groeiperiode kennen. Door die derogatie zal de haalbaarheid van het nieuwe mestdecreet zeker in de beginjaren verhoogd worden. De Europese Commissie zal het verzoek voorleggen aan het Europese Nitraatcomité, dat zal beslissen. Als de derogatie wordt aanvaard, zullen wellicht bijkomende voorwaarden worden opgelegd. Deze voorwaarden zullen door middel van een uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering worden geïmplementeerd.

II. ALGEMENE BESPREKING

Hoorzittingen

De heer *Frans Wymeersch* vraagt namens Vlaams Belang hoorzittingen over het voorstel van decreet op basis van artikel 32, 2, b), van het Reglement. De toelichting van de indieners doet volgens het lid nog veel vragen rijzen die in de hoorzitting aan bod kunnen komen.

Mevrouw *Vera Dua* vraagt dat voorafgaand aan de bespreking het Voortgangsrapport 2006 betreffende het mestbeleid in Vlaanderen ter beschikking wordt gesteld en toegelicht in de commissie.

Op 29 november 2006 wordt in de commissie een hoorzitting gehouden met vertegenwoordigers van Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Bond Beter Leefmilieu. Op 30 november 2006 worden vertegenwoordigers van de afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij gehoord over het Voortgangsrapport 2006 betreffende het mestbeleid in Vlaanderen. Over deze hoorzittingen wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/5*.

Algemene standpunten

In de vergadering van 30 november 2006 wordt een algemene bespreking over het voorstel van decreet gehouden.

De algemene conclusie van mevrouw *Tinne Rombouts* is dat het voorstel van decreet streng is op Vlaams niveau maar dat het voldoende vrijheid en kansen biedt aan de individuele landbouwer. De landbouwer krijgt nu kansen om een oplossing te zoeken voor het mestoverschot van zijn eigen specifieke bedrijfs-situatie, maar evenzeer kansen om zijn bedrijf verder te ontwikkelen en te laten groeien. Nogal wat bedrijven hebben jarenlang op deze groeimogelijkheden moeten wachten en het is de verdienste van het nieuwe mestdecreet dat bedrijfsontwikkeling op een relatief eenvoudige wijze weer mogelijk is. Het is een streng voorstel van mestdecreet. Het oordeel van de landbouworganisaties tijdens de hoorzitting was duidelijk: streng, maar werkbaar onder een aantal voorwaarden.

Mevrouw Rombouts somt ter vergelijking een aantal punten op waarop het voorliggende decreet strenger is dan het vorige: de afbakening van het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest als kwetsbaar gebied, de bijhorende daling van de bemestingsnorm voor dierlijke mest (maar ook voor totale stikstofbemesting), de lagere fosfaatbemestingsnormen voor maïs en andere gewassen, de lagere bemestingsnormen voor maïs op zandgronden, de strengere afbakening van fosfaatverzadigde gebieden, de hogere uitscheidingsnormen voor melkvee en de differentiatie in functie van de melkproductie, de strengere handhaving van het vervoer en het gebruik van de nitraatresiduwaarde voor controlemetingen.

Het lid benadrukt dat deze strengere bepalingen er gekomen zijn in overleg en op vraag van de Europese Commissie. Mevrouw Rombouts zelf is nog altijd voorstander van een afbakening van kwetsbare gebieden op een flexibele wijze. Voor haar bestond de noodzaak niet tot het inperken van de fosfaatbemes-

ting uit minerale meststoffen. Het lid twijfelt zelf aan de zin daarvan vanuit wetenschappelijk oogpunt.

De indieners hebben er alles aan gedaan om, binnen de krijtlijnen die de Europese Commissie getrokken heeft, zo maximaal mogelijk te komen tot een werkbaar en haalbaar nieuw mestdecreet.

Daarom reageert het lid op de kritiek dat een aantal elementen stapsgewijs worden ingevoerd. Er mag niet worden vergeten dat het de landbouwers zijn die het nieuwe mestdecreet moeten uitvoeren. De landbouwers moeten overtuigd worden van het nieuwe mestdecreet en dat zal niet lukken wanneer de economische realiteit niet onder ogen wordt gezien. De afbakening van het hele grondgebied als kwetsbaar gebied is gemakkelijk gezegd, maar zeker niet gemakkelijk uitgevoerd. De verhoging van de uitscheidingsnormen voor melkvee lijkt logisch en eenvoudig, maar betekent voor heel wat individuele melkveehouders een enorme aanpassing. Vandaar dat het voorstel van decreet, in overleg met de Europese Commissie, een aantal verstrengde normen geleidelijk invoert. De spreekster denkt dat dit getuigt van gezond verstand en van respect voor de economische realiteit van de landbouw.

Dit voorstel van decreet zal maar kunnen slagen door de medewerking van een oplossingsgerichte administratie. Dat de administratie oplossingsgericht zou werken werd reeds gevraagd in een motie over enkele knelpunten in verband met de werking van de Mestbank, die in maart 2005 door de plenaire vergadering werd aangenomen (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 222*). Het ontwerp van decreet bevat ongetwijfeld nog een aantal knelpunten, zeker in combinatie met het decreet betreffende de eenmalige perceelsregistratie (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 953/1*), zoals ook reeds in de hoorzitting werd aangehaald.

Volgens mevrouw Rombouts zijn er twee manieren om de knelpunten op te lossen. Ofwel gaat de administratie ervan uit dat alle veehouders sjoemelaars en bedriegers zijn en wordt elk knelpunt aangegrepen om de landbouwer te korten in zijn rechten, te beboeten en manu militari op het zogenaamde rechte pad te brengen. Ofwel lost de administratie de knelpunten op met gezond verstand, in respect voor de landbouwer en zijn problemen en in ruim overleg met de sector.

Het lid is ervan overtuigd dat de tweede werkwijze niet alleen veel frustraties voorkomt maar ook ervoor zal zorgen dat er op lange termijn een beter resul-

taat bereikt wordt. Het vorige decreet was zeer rigide en strak. In dit voorstel van decreet wordt heel wat gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Hopelijk leiden deze delegaties ertoe dat het decreet met gezond verstand en de nodige soepelheid uitvoering kan vinden. De Mestbank is bij het uitschrijven van dit voorstel van decreet een belangrijke partner geweest. De indieners rekenen erop dat er bij de concrete uitvoering van het decreet geen interpretatieverschillen ontstaan tussen de indieners en de Mestbank.

De conclusie van mevrouw Rombouts wat betreft de uitvoering van het decreet door de administratie is dat haar verwachtingen ten aanzien van de Mestbank hoog zijn. De Mestbank kan dit voorstel van decreet maken of kraken. Wanneer de Mestbank erin slaagt om opnieuw een goede vertrouwensband op te bouwen met de landbouwers, zal dit het leefmilieu ongetwijfeld ten goede komen. Het decreet introduceert alleszins heel wat instrumenten om deze vertrouwensband op te bouwen: bijvoorbeeld de maandelijkse terugkoppeling wat betreft het mestgebruik en mestvervoer of de begeleidende functies zoals bepaald in artikel 4.

Mevrouw *Vera Dua* dankt de Mestbank voor het voortgangsrapport 2006 dat een degelijk overzicht geeft van de actuele toestand. Het lid benadrukt dat dit voorstel van decreet één element bevat waarvoor niet is gekozen. De afbakening van het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest als kwetsbaar gebied is een feit. Mevrouw Dua vindt dat een goede zaak voor het leefmilieu en voor de landbouwers als beroepsgroep omdat het een einde zal stellen aan onderlinge twisten. In plaats van flexibele kaarten wordt vanaf nu gewerkt met één algemene regel voor alle landbouwers. Er hoeft niet langer geredetwist te worden over de vraag wie schuld treft wanneer de toestand inzake nitraatverontreiniging slechter wordt. Het lid betreurt dat gewacht is tot deze regel werd opgelegd, maar erkent dat ze daar zelf gedeeltelijk verantwoordelijk voor is. Een van de grote verdiensten van Europa is dat het moeilijke beslissingen neemt in plaats van de lidstaten.

De voorbije tien jaar zijn grote stappen gezet in het mestbeleid, het voortgangsrapport van de Mestbank illustreert dat. Het was geen gemakkelijke oefening. De kloof is kleiner dan enkele jaren geleden. Zowel de sector als het beleid hebben zich volgens het lid ingespannen om het mestprobleem onder controle te krijgen. Dat is zowel voor het milieu als voor de sector positief.

Tegelijk maakt mevrouw Dua zich ongerust over de evolutie van de meetcijfers voor zowel grond- als oppervlaktewater. Het is opmerkelijk dat de resultaten niet echt verbeteren. Ze hoopt dat dit voorstel van decreet daaraan zal verhelpen dankzij het responsabiliseren van de sector in combinatie met strenge controle. Het lid maakt zich daar zorgen om gezien de houding van sommigen getuigt van *laissez faire*, maar hoopt dat strenge controles de mentaliteit wijzigen.

Aan andere algemene opmerking van het lid is dat de discussie sterk is geëvolueerd in vergelijking met enkele jaren geleden. De vraag naar welke landbouw het beleid wil, wordt niet meer gesteld. Er wordt enkel op toegezien dat alles binnen de milieunormen valt, zonder de globale context te beschouwen. Mevrouw Dua heeft daarom met bijzondere aandacht geluisterd naar de landbouworganisaties tijdens de hoorzitting. Ze vindt het geen toeval dat de rundveesector daarbij uitgebreid aan bod is gekomen. Het is evenmin toeval dat de varkenssector een afwachtende houding aanneemt, deze sector doet het immers goed. Gemengde bedrijven verdwijnen ten voordele van intensieve veeteelt en integratie. Er wordt ook niet meer gediscussieerd over de familiale bedrijven, zoals tijdens vroegere parlementaire besprekingen. Iedereen gaat er inmiddels van uit dat integratie een feit is. Dat is een goede zaak voor wie landbouw enkel nog uitdrukt in termen van het bruto nationaal product. Landbouw wordt puur monetair benaderd. Het lid vreest echter dat deze verschuiving van het debat niet goed is voor het algemene beeld van de landbouw. Gemengde bedrijven staan onder druk en door intensivering en grootschaligheid verdwijnen de kleine bedrijven. De grootschaligheid is in Europese context misschien een noodzakelijk kwaad, maar het lid heeft altijd gehouden aan een grote zelfstandigheid. Het aantal zelfstandige bedrijven vermindert echter, behalve in de rundveesector en in de gemengde landbouw. Het zijn uitgerekend deze sectoren die onder vuur komen te liggen. Mevrouw Dua bekijkt deze evolutie met een zekere droefenis. Deze trend hypothekeert alle pogingen om aan ecologische landbouw te doen. Duurzaamheid moet wijken en milieutechnische ingrepen moeten de schade onder controle houden. Het lid hoopt dat deze ontwikkeling op lange termijn op een hoger niveau kan worden getild.

Positief in het voorstel van decreet is het systeem van verhandelbare emissierechten, indien dit lukt kan het bijdragen tot een oplossing. Maar algemeen gezien is

de oplossing voor het mestprobleem nog lang niet in zicht volgens mevrouw Dua.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat de meeste Europese richtlijnen leiden tot economische schaalvergroting. De richtlijnen houden bepaalde financiële en infrastructurele verplichtingen in waardoor ze moeilijk toepasbaar zijn voor kleine entiteiten. Dit is een algemene vaststelling en het lid verwijst in dit verband ook naar de kritiek dat het sociale aspect dikwijls wordt vergeten in Europa.

De heer *Bart Martens* zegt dat in het verleden de overheid vaak het verwijt kreeg, ook vanuit groene hoek, dat ze door middel van ecologische maatregelen een sociaal-economisch beleid probeerde te voeren. De notie gezinsveeteeltbedrijf in het mestdecreet en de bijzondere voorwaarden voor die bedrijven zijn daar een voorbeeld van. Voor het lid is het in de eerste plaats belangrijk dat het milieukader duidelijk is. Binnen dat kader moet een gecorrigeerde markt mogelijk zijn.

Vroeger werkte meer dan veertig percent van de actieve bevolking in de landbouwsector. Nu is dat minder dan twee percent. De heer Martens is ervan overtuigd dat deze evolutie niet kan worden tegengehouden. Het is echter ook foutief te beweren dat dit voorstel van decreet in het voordeel van de grote integratoren is. In 2005 hielden de Vlaamse veehouders 10 percent minder pluimvee, terwijl pluimvee- en varkensbedrijven deel uitmaken van de integratie. Het klopt volgens de spreker niet dat de gemengde bedrijven het gelag betalen, terwijl de grote intensieve grondloze bedrijven grote toekomstperspectieven krijgen.

Mevrouw *Vera Dua* is het daar niet mee eens. Deze evolutie voltrekt zich nog onder het huidige mestdecreet. Een van de essentiële punten in het nieuwe voorstel is de mogelijkheid tot uitbreiding.

De heer *Bart Martens* stelt dat de daling met tien percent van de pluimveestapel niet het gevolg is van een gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden. De daling is een gevolg van de markt. Dat er in het nieuwe voorstel enkel oog is voor de intensieve grondloze landbouw binnen de integratiesector is foutief. Het aantal melkkoeien daalt bijvoorbeeld ook, maar het aantal melkveebedrijven dan weer niet. Het melkquotum wordt nog altijd gehaald dankzij productievare koeien.

Dit voorstel van decreet zorgt volgens de spreker voor een duidelijker milieukader. De bemestingspraktijk, -

normen en -periode zijn beter afgestemd op de reële onttrekking door de gewassen op het veld, waardoor minder nutriënten verloren zullen gaan in het milieu. Het voorstel van decreet is niet alleen op het bemestingsprobleem gericht maar ook op de verzuring. Het bevat immers ook maatregelen om ammoniakvervluchtiging tegen te gaan. Dit alles moet effectief tot milieuresultaten leiden.

Het lid erkent verder dat in het voorstel van decreet is gezorgd voor een marktconforme benadering. Er is afgestapt van de idee van een algemene vergunningenstop die de sector moet bevriezen op het huidige niveau. Een dynamische bedrijfsontwikkeling wordt inderdaad toegestaan. Die dynamiek vergroot de milieudruk echter niet. Groeien binnen de landbouw is zoals sparen in de economie: het is een individuele deugd maar een collectieve zonde. Als elk bedrijf mag groeien, zou het mestoverschot alleen maar toenemen en zijn de milieudoelstellingen geheel onbereikbaar. Anderzijds moeten individuele boeren kunnen groeien gezien de afnemende winstmarges en om extra te kunnen investeren in bijvoorbeeld emissiearme stallen. Verhandelbare nutriënten- en emissierechten komen aan beide verzuchtingen tegemoet: de algemene veestapel begrenzen en dynamiek mogelijk maken waardoor individuele bedrijven kunnen groeien. Het omzetten van de nutriëntenhalten in nutriëntenemissierechten die bij overname worden afgeroomd, is daar volgens de spreker een uitgelezen instrument voor.

Ook op het vlak van mestverwerking, wordt volgens de heer Martens voor marktconformiteit gezorgd. Het is niet zo dat elke landbouwer een onhaalbare mestverwerking wordt opgelegd die dan ook nog eens de grenzen van de beste beschikbare technieken (BBT) overschrijdt. Er wordt geopteerd voor een realistische mestverwerking en verhandelbare mestverwerkingscertificaten. De certificaten zullen ertoe leiden dat het volledige potentieel aan mestverwerkingsinstallaties wordt benut. Uit de toelichting bij het voortgangsrapport blijkt dat dit nu niet het geval is. De exploitanten zullen nu een vergoeding krijgen als ze mest van derden verwerken. Het voorstel van decreet is vanuit milieustandpunt doeltreffend en vanuit economisch oogpunt kostenefficiënt. Binnen de milieumarges krijgt de sector alle kansen om rendabel te zijn.

De spreker geeft toe dat dit voorstel van decreet niet het ultieme voorstel van decreet is. Het is wel een stap in de goede richting en zorgt voor meer milieukwaliteit. Het was aanvankelijk de bedoeling om het definitieve mestdecreet te schrijven, maar dat is niet

gelukt. Een aantal normen wordt gefaseerd ingevoerd. Door de uitscheidingsnormen geleidelijk te verstrengen, krijgt de sector de tijd zich aan te passen. De voorwaarden voor de fosfaatverzadigde gebieden zijn strenger dan vroeger, maar het zijn nog niet de strengste voorwaarden. Er wordt bijkomend wetenschappelijk onderzoek aangekondigd dat in 2009 zal leiden tot bijkomende stappen. Er wordt ook bijkomend wetenschappelijk onderzoek gepland over de nitraatresidunorm om die norm beter af te stemmen op de milieukwaliteitsnormen voor het grondwater. Dat onderzoek moet in 2009 tot bijkomende aanpassingen leiden.

Uit de hoorzitting heeft de heer Martens afgeleid dat zowel de landbouworganisaties als de milieuorganisaties garanties missen. Voor de landbouworganisaties moeten de mestverwerkingscertificaten werkbaar worden. De milieuorganisaties hebben nog geen garantie dat de milieukwaliteitsdoelstellingen voor het oppervlakte- en grondwater gehaald worden. De spreker kan begrip opbrengen voor beide standpunten. Het lid pleit voor vertrouwen in de landbouwers. Een snelheidsbeperking in de schoolomgeving zal niet alle verkeersslachtoffers vermijden, maar het is wel een belangrijke stap. Als iedereen zich aan de wet houdt, worden de doelstellingen gehaald. De landbouwers krijgen de vrijheid om te beslissen over hoe ze het mestoverschot terugdringen en de bemestingsnormen naleven. Het is aan de sector om te bewijzen dat ze die verantwoordelijkheid aankan. De strenge handhaving zal ertoe leiden dat de landbouwers de normen naleven. Dit voorstel van decreet zal tot een belangrijke verbetering leiden op het vlak van de grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit op een manier die de sector weinig pijn doet.

Volgens de heer *Karlos Callens* is in dit voorstel van decreet een oplossing gevonden voor de sector. Wanneer het lid het over de sector heeft, bedoelt hij zowel de veehouders, de tuinbouwers als de klassieke landbouwers. De veehouders krijgen een economische en een ecologische toekomst. De spreker is ervan overtuigd dat ze die mogelijkheid met beide handen zullen nemen. Ze hebben volgens het lid begrip voor dit voorstel van decreet. Zonder het milieu te schaden, kan de landbouwer gebruik maken van de zo belangrijke grondstof die mest is. Het lid is er voorts van overtuigd dat de eisen uit de Europese richtlijn met dit voorstel van decreet zullen worden gehaald.

Dit voorstel van decreet zorgt niet alleen voor de grote bedrijven maar beschermt ook de kleine bedrij-

ven. De kleine bedrijven moeten niet aan dezelfde verplichtingen voldoen: ze zijn vrijgesteld tot een overschot van 5.000 kilogram stikstof. De spreker noemt dat een heel belangrijke en eenvoudige stap. De discussie over familiale, grote en kleine bedrijven is al uitgebreid gevoerd in het verleden, maar deze vrijstelling biedt een eenvoudige oplossing.

De heer *Frans Wymeersch* wil eerst reageren op de tussenkomst van de heer Callens. In een persbericht dat dateert van november 2006 van de heer Callens en mevrouw Demeulenaere geven beiden een andere interpretatie aan het voorstel van decreet. De spreker citeert uit het persbericht: “Nieuw in dit nieuwe voorstel is dat de Vlaamse Regering de mestverwerkingsplicht zou koppelen aan de productiedruk per gemeente. Voor de VLD is dit onaanvaardbaar want dit betekent dat in een aantal gemeenten het ene bedrijf moet opdraaien voor het andere. Kleinere familiale bedrijven zullen dus zo het slachtoffer worden van de nabijheid van een groot bedrijf. Ieder bedrijf moet voor zichzelf uitmaken welke zijn verantwoordelijkheden zijn en bijgevolg zelf zorgen voor de verwijdering van de overtollige mestproductie door gebruik te maken van de verschillende mogelijkheden geadviseerd door de Mestbank.” In het persbericht zegt de heer Callens dat hij met een niet onbelangrijke passage uit het voorstel niet akkoord gaat, maar in de commissie laat hij nu enkel positieve geluiden horen.

De heer Wymeersch is met de Vlaams-Belangfractie naar de commissie gekomen met de intentie het nieuwe MAP goed te keuren indien een consensus mogelijk is. Een eerste voorwaarde is dat de fractie het voorstel van decreet kan beoordelen op zijn merites.

Volgens de spreker kan het de bedoeling niet zijn dat een nieuw mestdecreet binnen afzienbare tijd tot een wijziging leidt. Dat is een van de uitgangspunten van zijn fractie. De heer Martens zegt echter dat binnen afzienbare tijd een evaluatie en een nieuw MAP onvermijdelijk zijn.

De heer Wymeersch stelt dat dit voorstel van decreet een lange voorbereidingsperiode heeft gevegd. Na twee jaar is er dan eindelijk een nieuw mestdecreet. Strategisch gezien heeft de minister het spel handig gespeeld. Na talrijke visieteksten van het kabinet en administratie, dienen enkele parlementsleden een voorstel van decreet in. Dat heeft volgens het lid procedurele redenen en leidt bovendien tot tijdswinst.

De Vlaamse Regering krijgt in de tekst echter voortdurend volmachten om een aantal punten te specificeren en uit te werken. De minister heeft volgens de spreker bewust gekozen om een beroep te doen op leden van het Vlaams Parlement. Als het voorstel wordt goedgekeurd en de economische en ecologische resultaten komen er, kan minister Peeters daarvoor de erkenning krijgen. Als het voorstel tekortkomingen vertoont en niet tot de gewenste resultaten leidt, is het niet de minister die als verantwoordelijke zal worden aangeduid.

Volgens de spreker vat de uitspraak dat het voorstel van decreet streng maar werkbaar is, niet de essentie samen. Voor de heer Wymeersch is de vraag of het voorstel van decreet naast werkbaar ook rechtvaardig is.

Net zoals mevrouw Dua vindt de heer Wymeersch dat het voorstel van decreet enkele rare kronkels bevat. Het voorstel van decreet bevat een aantal discriminaties. Een van de principes is dat groei mogelijk is mits mest wordt verwerkt. Niet onbelangrijk is dat dit principe een van de uitgangspunten is van de sector. Uit de hoorzitting blijkt volgens de spreker echter dat mestverwerking niet voor iedereen kan. Het is realistisch voor varkensmest en kippenmest, maar er is een probleem met rundveemest en stal-mest. Voor deze sector geldt volgens de spreker niet dat groei mogelijk is mits mestverwerking. De meeste rundveebedrijven zijn doorgaans familiale bedrijven. Varkens- en pluimveebedrijven vallen gemakkelijker onder de zogenaamde integratie. De toekomstmogelijkheden van de familiale bedrijven worden dus beperkt in het voorstel van decreet.

De spreker gaat vervolgens in op de tussenkomst van de heer Martens. De heer Martens vindt het belangrijk dat dit voorstel van decreet een milieudecreet is. De heer Wymeersch beaamt dat, maar een milieudecreet mag geen economische of sociale gevolgen hebben. Indien dat wel het geval is, moet de overheid tussenbeide komen. De heer Martens suggereert dat de economische gevolgen beperkt zijn omdat de landbouwsector maar goed is voor twee percent van de actieve bevolking. De spreker reageert door te verwijzen naar een uitspraak van de directeur-generaal Milieu van de Europese Commissie, die tijdens de hoorzitting werd geciteerd door de vertegenwoordiger van de Mestbank: "And don't forget we need food".

Een gezond leefmilieu is goed, maar zonder brood op tafel heeft de spreker daar problemen mee. Dit voorstel van decreet heeft immers economische gevolgen.

Een ervan is dat de veestapel zelfs op korte of middellange termijn wordt afgebouwd. Dat is tegen een van de basisprincipes van het Vlaams Belang. Over de groeimogelijkheden mits mest wordt verwerkt, heeft de spreker zich al kritisch uitgelaten.

Het voorstel van decreet is volgens de heer Wymeersch dus streng maar niet rechtvaardig, omdat een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten veeteeltbedrijven. Er wordt ook een verschil gemaakt tussen familiale en niet-familiale landbouwbedrijven. De spreker zal tijdens de artikelsgewijze bespreking aantonen dat dit voorstel van decreet kan leiden tot grondenjacht.

Het voorstel van decreet is niet alleen onrechtvaardig maar ook onevenwichtig. Het is onevenwichtig voor de sector en zorgt evenmin voor evenwicht tussen de economische en de ecologische belangen. Het enige evenwicht dat volgens de heer Wymeersch bewaard wordt, is het politieke. Dit voorstel van decreet wordt immers gesteund door een ruime meerderheid, die bestaat uit partijen die het tijdens eerdere MAP-besprekingen niet altijd met elkaar eens waren.

Vlaams Belang heeft in november 2005 een voorstel van resolutie ingediend (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 577/1). De uitgangspunten zijn inmiddels gedeeltelijk achterhaald, maar toch zal de spreker het voorstel van decreet aan die uitgangspunten toetsen.

Vlaams Belang stelt in het voorstel van resolutie dat milieuregelgevingen niet tot economische beperkingen mogen leiden. Gezien de afbouw en afroming zal dat in de praktijk wel het geval zijn.

Vlaams Belang vraagt in het voorstel van resolutie een eenvoudige en doorzichtige regelgeving in het vergunningenbeleid. Dit voorstel van decreet zal volgens de spreker niet tot een eenvoudige administratie leiden. Zijn argumenten spaart hij voor de bespreking van het voorstel van decreet houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid.

Een ander uitgangspunt is geen openlijke of verdoken afbouw van de sector, maar gezonde groeikansen voor de sector en de individuele bedrijven. De spreker vindt dat niet terug in het voorstel van decreet. Hij wordt daarin bijgetreden door de heer Martens die tot de conclusie komt dat de veestapel wordt afgebouwd.

Vlaams Belang vraagt in het voorstel van resolutie geen heffingen maar een sluitende handhaving waarbij de handhavingsbepalingen worden georiënteerd op de handhaving in het milieurecht. De meerderheid wil echter boetes invoeren met andere normen en modaliteiten dan het milieurecht.

Mestverwerking zou het sluitstuk moeten worden van een goed mestdecreet. De heer Wymeersch wacht af in hoeverre dit voorstel van decreet kansen zal bieden op mestverwerking. Hij stelt vast dat de landbouwer vanaf volgend jaar verplicht wordt mest te verwerken ook al is er onvoldoende verwerkingscapaciteit. Het risico bestaat dat veehouders beboet zullen worden omdat er onvoldoende capaciteit is.

Het pleidooi van Vlaams Belang voor een fijnmazig meetnet en een jaarlijkse afbakening van de kwetsbare zones is achterhaald door de ingreep van de Europese Commissie. Het valt de spreker wel op dat de Vlaamse overheid enerzijds terecht verplicht mest te verwerken, maar anderzijds de landbouwers aan hun lot overlaat. Het is aan de landbouwsector om private partners te zoeken om de mestverwerking op het getouw te zetten. Er is geen sprake van incentives of financiële steun. Of dit nu wordt toegestaan of niet door de Europese Commissie is niet duidelijk.

De spreker mist in het voorstel van decreet ook een beloningssysteem. In zijn voorstel van resolutie pleit het Vlaams Belang voor een beloning voor veehouders die meer doen dan decretaal wordt opgelegd. Het lid vindt dat dit punt van het voorstel moet worden overgenomen in het voorstel van decreet.

Vlaams Belang is nog altijd bereid de discussie over het voorstel van decreet aan te gaan. De hoorzittingen hebben een aantal onvolkomenheden aan het licht gebracht. De heer Wymeersch denkt dat het mogelijk is het voorstel aan te passen zonder de milieudoelstellingen in het gedrang te brengen. De commissie zal de voorstellen van Vlaams Belang wellicht niet goedkeuren, maar toch heeft de fractie een aantal amendementen opgesteld. Goede suggesties kunnen worden overgenomen door de meerderheid en dan is een consensus mogelijk. Het zou de eerste keer zijn dat het Vlaams Parlement eensgezind is over een milieu- of landbouwdecreet.

Het lid hoopt tot slot dat de artikelsgewijze toelichting van de indieners meer gestoffeerd zal zijn dan de algemene toelichting. Het leefmilieu en vooral de

landbouwsector verdienen meer dan een summier debat.

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, merkt op dat de indieners ook toelichting zullen geven bij de artikelsgewijze bespreking. De heer Wymeersch mag het aandeel van de indieners in het voorstel van decreet en de bespreking ervan niet onderschatten. Het voorstel van decreet is het resultaat van overleg tussen de indieners, de minister en zijn kabinet en de Mestbank. Er werd ook overlegd met ambtenaren van de Europese Commissie. De voorbereidingen verliepen sereen en dat was in het verleden met andere mestdecreten niet steeds het geval. Het resultaat is volgens de heer Lachaert een voorstel dat positief is voor het milieu en voor de landbouw.

De heer *Erik Matthijs* wijst erop dat de landbouworganisaties en de milieuorganisaties het voorstel van decreet een goede uitgangsbasis vinden. Het voorstel is streng maar werkbaar. Dat bleek uit de hoorzittingen die op vraag van Vlaams Belang werden georganiseerd. De vertegenwoordigers van beide sectoren hebben ook een snelle start gevraagd. Summier heeft blijkbaar een andere betekenis voor de heer Wymeersch dan voor de heer Matthijs. Het voorstel van decreet werd toegelicht en er werden hoorzittingen gehouden. Ook het voortgangsrapport 2006 van de Mestbank werd rondgedeeld en toegelicht. Alle elementen zijn aanwezig om een goed gestructureerde algemene en artikelsgewijze bespreking te voeren.

Groeimogelijkheden en sociaaleconomische gevolgen

Mevrouw *Tinne Rombouts* weerlegt de bewering van mevrouw Dua dat bepaalde sectoren meer mogelijkheden krijgen om te groeien dan andere, door erop te wijzen dat er tussenschotten in diersoorten zijn. De mogelijkheden inzake overname en omzetting van diersoort zijn beperkt.

De heer Wymeersch maakt in zijn tussenkomst gewag van discriminatie tussen de sectoren. Mevrouw Rombouts laat echter opmerken dat de rundveesector hoofdzakelijk bestaat uit de vleesveehouderij en de melkveehouderij. De melkveehouders moeten hoe dan ook melkquota kopen om te kunnen uitbreiden. Het gaat niet op om te zeggen dat de melkveehouders nu gediscrimineerd worden, enkel en alleen omdat de mestverwerking niet zo gemakkelijk zal zijn. Verder onderzoek naar de mogelijkheden van verwerking van rundveemest is nodig.

De spreker wenst de vleesveehouderij een grote economische bloei toe, maar de realiteit is dat de sector het momenteel niet zo goed doet. De kostprijs van emissierechten is lager, waardoor uitbreiding nog tot de mogelijkheden behoort. Mestverwerking is niet de enige groeimogelijkheid voor bedrijven.

Vlaams Belang zegt dat sociaaleconomische maatregelen niet thuishoren in een milieudecreet, maar vraagt wel dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen grote en kleine bedrijven. Beide eisen zijn volgens mevrouw Rombouts in tegenspraak. Vorige mestdecreten hebben bewezen dat maatregelen om kleinere of familiale bedrijven te beschermen die bedrijven vaak net hebben beperkt. De indieners van het voorliggende voorstel willen de kleinere bedrijven kansen bieden om mee te evolueren, maar de economische situatie kan niet worden weggecijferd.

Mevrouw *Vera Dua* ziet als grote trendbreuk met het verleden dat de bedrijven door het nieuwe voorstel zullen kunnen groeien. De spreker voelt zich niet geroepen het huidige mestdecreet te verdedigen. Het lid heeft er als parlementslid destijds tegen gestemd, maar als minister heeft ze in de vorige legislatuur getracht het uit te voeren en het zo werkbaar mogelijk te maken, vaak na lange en moeilijke discussies. Alle verbeteringen aan het decreet zijn dan ook welkom, maar het grote verschil is dat er terug groeimogelijkheden zullen worden geboden. De samenvoeging van bedrijven stond al in het vorige decreet en dat wordt nu overgenomen. Het kan nodig zijn om af en toe wat dynamiek te creëren om de sector aan te zwengelen, maar de kurk van de fles halen is een andere zaak. Dit voorstel doet precies dat, ondanks de voorwaarden die aan de uitbreiding worden verbonden. Met groei bedoelt de spreker dat het totale aantal vergunningsplaatsen kan toenemen wanneer dit decreet wordt uitgevoerd. De voorwaarde is mestverwerking, maar de opmerking blijft dat die niet in alle sectoren mogelijk is.

Mevrouw Dua is het niet eens met die fundamentele keuze en heeft daarvoor twee ethische motieven. Het Vlaamse Gewest is een kleine regio met een beperkt landbouwareaal en er zijn ecologische grenzen aan wat een dergelijke regio kan verdragen, ook al wordt mestverwerking gestimuleerd. Elke sector moet zich aan bepaalde grenzen houden en de grenzen van de veehouderij zijn ruim overschreden. Het beleid van de voorbije jaren had net als doel om de grote veestapel binnen de perken te houden. Een Vlaamse minister heeft in het verleden ooit gezegd dat hij een gelukkige

minister van Landbouw was omdat er meer varkens dan mensen waren in Vlaanderen. Mevrouw Dua is het daar niet mee eens: de uitbreidingsmogelijkheden in het nieuwe voorstel van decreet zijn op ecologisch vlak een slechte zaak.

Een tweede overweging is dat er in het verleden, mede onder druk van de landbouworganisaties, beslist is om vergunningsplaatsen op te kopen in het kader van de zogenaamde warme sanering. Dat is volgens het lid helemaal iets anders dan een vervroegde oppensioenstelling of een gouden handdruk. De Vlaamse overheid kocht vergunningsplaatsen op om het aantal dieren te verminderen en zo de sector structureel te beperken. Dat heeft overheidsmiddelen gekost en het gebeurde volgens het lid met instemming van CD&V. Dit voorstel wil, vooraleer het mestprobleem is opgelost, opnieuw bijkomende plaatsen creëren. De warme sanering was dus weggegooid geld.

Tot slot laat mevrouw Dua opmerken dat er nog altijd geen afstemming is tussen de Mestbankgegevens en de vergunningsgegevens. Het is dus nog altijd niet mogelijk om de vergunning te vergelijken met de aangiftes bij de Mestbank en de nutriëntenhaltes. Dit begint volgens het lid op onwil te gelijken. Er wordt immers al jaren voor geijverd. Het is essentieel om de vergunningen en de Mestbankgegevens te kunnen vergelijken en controleren.

De heer *Frans Wymeersch* heeft er, in tegenstelling tot de vorige spreker, geen probleem mee dat de sector groeit. De voorwaarde is wel dat voldaan is aan de milieunormen. Vlaams Belang heeft steeds het nut van bepaalde Europese regels in twijfel getrokken, maar anderzijds vormen ze wel een duidelijke basis: het Vlaamse Gewest weet waar het aan toe is. In die zin is het niet het aantal varkens dat belangrijk is, maar wel dat de milieunormen worden gehaald. Mestverwerking speelt daar een grote rol bij.

De heer Wymeersch meent verder dat mevrouw Rombouts dwaalt als ze beweert dat de landbouworganisaties met dit voorstel kunnen leven en willen dat het zo snel mogelijk in werking treedt. De Boerenbond heeft volgens het lid tijdens de hoorzitting gezegd met het voorstel te kunnen leven, mits er een en ander gewijzigd wordt. De organisatie zegt in feite enerzijds dat het voorstel pas in werking kan treden als de derogatie toegekend is, terwijl anderzijds duidelijk is dat het voorstel eerst moet goedgekeurd zijn vooraleer de derogatie bij de Europese Commissie kan worden aangevraagd. De conclusie van mevrouw

Rombouts is volgens het lid dus niet correct. Als de derogaties niet kunnen worden toegekend vooraleer het voorstel in werking treedt, moet het voorstel van decreet aangepast worden ten behoeve van de landbouwsector zonder aan de milieudoelstellingen te raken.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat dit een technische kwestie is. Eerst moet het voorstel van decreet goedgekeurd en gepubliceerd zijn en meegegeeld aan de Europese Commissie, dan pas kan de vraag tot derogatie-aanvraag worden ingediend.

De heer *Bart Martens* vindt het absurd dat Vlaams Belang in de resolutie stelt dat het tegen een nieuw mestdecreet is indien het verstrengen van de milieumaatregelen sociaaleconomische gevolgen heeft. Elke maatregel heeft sociaaleconomische gevolgen. Het is juist de bedoeling dat de sector zijn bedrijfsvoering aanpast zodat de nieuwe normen gehaald worden. Als een milieumaatregel geen sociaaleconomische gevolgen mag hebben, zouden er in Vlaanderen bijvoorbeeld nog heel wat asbestfabrieken zijn.

Door de marktconforme instrumenten blijft wel een dynamiek in de sector mogelijk. De sociaaleconomische gevolgen zijn dus volgens de heer Martens beperkt. Het voorstel zal ook niet leiden tot een expansieve toename van de veestapel, zoals mevrouw Dua lijkt te vrezen. Het effect van de warme sanering zal niet teniet gedaan worden. Er is een uitbreiding mogelijk op twee manieren. Vooreerst door emissierechten van andere bedrijven op te kopen. Daarbij wordt een stuk afgeroomd, zodat die groeimogelijkheid zorgt voor een daling van de globale veestapel. Dat betekent ook dat een bedrijf dat wil stoppen geen stopzettingsvergoeding of gouden handdruk meer zal krijgen van de overheid, maar wel een som door de verkoop van emissierechten aan een bedrijf dat wil groeien. Het is dus niet meer de belastingbetaler die de vergoeding financiert, maar wel de groeier. Dat is een concrete uitwerking van het principe de vervuiler betaalt.

Uitbreiding is ook mogelijk door voorafgaandelijk bewezen extra mestverwerking. Die bedrijven vergroten het probleem dus niet, maar lossen integendeel door te groeien een deel van het huidige probleem op. Ze zullen immers niet alleen de bijkomende mest moeten verwerken maar ook 25 percent extra. Op die manier leveren ze een extra inspanning voor het verder wegwerken van het bestaande mestoverschot. De

heer Martens meent dat daarmee de inspanningen van de vorige regeerperiode niet teniet gedaan maar wel versterkt worden.

De heer *Frans Wymeersch* begrijpt uit deze laatste tussenkomst dat het voorstel, globaal gezien, wel degelijk een afbouw van de veestapel mogelijk maakt. Dat komt eigenlijk neer op een koude sanering van de sector, waar de fractie van de heer Wymeersch nog meer tegen gekant is dan een warme sanering. De spreker herhaalt zijn vraag om verduidelijking van de standpunten van de heer Callens over het voorstel van decreet.

De heer *Karlos Callens* antwoordt dat hij op het moment van het geciteerde persbericht nog niet op de hoogte was van de Europese verplichting voor een gebiedsgerichte regeling. Hij wijst er ook op dat de kleine bedrijven gespaard worden omdat ze vrijgesteld worden voor een overschot van 5.000 kilogram stikstof.

Uitvoeringsbesluiten

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, vraagt dat de minister een overzicht zou geven van de uitvoeringsbesluiten die worden voorbereid.

Minister *Kris Peeters* zegt dat de uitvoeringbesluiten handelen over aspecten die, gezien de aard en het technische karakter, terecht toevertrouwd zijn aan de Vlaamse Regering. De regering zal nauwgezet inspelen op de bepalingen van het decreet. Ook in de memorie van toelichting staan heel wat verduidelijkingen waarmee de Vlaamse Regering rekening zal houden. De minister zal ook rekening houden met de opmerkingen die aan bod komen tijdens de bespreking in de commissie en de plenaire vergadering.

Het voorstel bevat in totaal 67 bepalingen waaraan de Vlaamse Regering uitvoering moet geven of waarbij ze nadere regels moet bepalen. De minister zal zich, samen met de administratie en de Mestbank, eerst toeleggen op de meest dringende uitvoeringsbesluiten zodat het decreet in werking kan treden. Het uitrijseizoen start bijvoorbeeld al op 15 februari (artikel 8, §4 van het voorstel van decreet). Ook het besluit over de nitraatresidubepaling (artikel 14) is voor de minister prioritair. De uitvoeringsbesluiten over de mestverwerking en de overschakeling van nutriëntenhalte naar nutriëntenemissierechten (artikel 29 en volgende) krijgen eveneens voorrang.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

1. Procedure

Legistiek advies

Op vraag van de commissie werd op 27 november 2006 door de diensten van het Vlaams Parlement een legistiek advies over het voorstel van decreet uitgebracht.

Amendementen nrs. 1 tot 24

De amendementen van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems met de nrs. 1 tot 11 zijn opgenomen in *Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/2.

De amendementen van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin met de nrs. 12 tot 24 zijn gepubliceerd in *Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/3.

Amendement nr. 25

Het amendement nr. 25 van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens, Erik Matthijs, Karlos Callens en André Van Nieuwerkerke, dat de tekst van het decreet volledig vervangt, is eveneens opgenomen in *Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/3.

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, licht toe dat het amendement drie soorten wijzigingen van de oorspronkelijke tekst bevat. Een aantal aanpassingen is gebaseerd op het legistiek advies dat door de diensten van het Vlaams Parlement is uitgebracht. Daarnaast wordt een aantal technische aanpassingen ingevoerd na overleg van de indieners met de Mestbank. De derde categorie van aanpassingen zijn het gevolg van een overleg van minister van Leefmilieu Kris Peeters met vertegenwoordigers van de Europese Commissie. De indieners hebben ervoor gekozen om al deze wijzigingen in één tekst op te nemen die de volledige tekst van het voorstel van decreet vervangt. De aanpassingen zijn wel gemarkeerd in een andere tekst die ter informatie wordt rondgedeeld in de commissie. De aanpassingen zullen worden toegelicht door de indieners, behalve indien het louter legistische wijzigingen betreft.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat het amendement eigenlijk een nieuw voorstel van decreet is en de daartoe geëigende procedure zou moeten doorlopen. Het feit dat de indieners het hele voorstel van

decreet wensen te vervangen, toont volgens het lid aan dat hun eerste werkstuk minstens onvolkomen was. Indien de nieuwe tekst als voorstel van decreet zou ingediend zijn, zou Vlaams Belang opnieuw hoorzittingen hebben gevraagd over het voorstel van decreet.

Het lid vraagt waarom de indieners gewacht hebben tot voor de laatste bespreking van het voorstel van decreet om overleg te plegen met de Europese Commissie. Het voorstel van decreet is op 9 november 2006 ingediend. Het had de commissiewerkzaamheden ten goede gekomen als het overleg vroeger was gevoerd.

De heer *Patrick Lachaert* antwoordt dat het definitieve voorstel van decreet op 8 november 2006 aan de Europese Commissie overgezonden is. Het overleg met de Europese Commissie is pas op 6 december kunnen doorgaan.

Minister *Kris Peeters* voegt daaraan toe dat de tekst van het voorstel van decreet eerst in het Engels vertaald is. Daarna is er een eerste gesprek geweest met ambtenaren van de Europese Commissie, die een aantal wijzigingen hebben gesuggereerd. Op 6 december 2006 was er opnieuw een overlegvergadering. De opmerkingen werden aan de indieners van het voorstel van decreet bezorgd, die ze in hun amendement hebben verwerkt.

De heer *Frans Wymeersch* concludeert dat de indieners geluk hebben dat de Europese Commissie nog voor het einde van de bespreking in de commissie de opmerkingen heeft geformuleerd. Het verbaast het lid dat de indieners de parlementaire bespreking lieten starten vooraleer de opmerkingen te kennen.

De heer *Patrick Lachaert* repliceert dat de ambtenaren van de Europese Commissie vooral verduidelijkingen wilden, maar weinig opmerkingen hadden over de essentie van het voorstel van decreet.

Minister *Kris Peeters* voegt eraan toe dat reeds eerder overleg werd gepleegd met de Europese Commissie over werkteksten. De zorg van de minister en de landbouwsector is dat het voorstel van decreet nu snel kan worden goedgekeurd.

Basis voor de artikelsgewijze bespreking

Het amendement nr. 25 van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Patrick Lachaert, Bart

Martens, Erik Matthijs, Karlos Callens en André Van Nieuwkerke, dat de tekst van het decreet vervangt, wordt als basis voor de artikelsgewijze bespreking genomen. De amendementen van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems met de nrs. 1 tot 11 en de amendementen van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin met de nrs. 12 tot 24 worden besproken als subamendementen.

Verslag

Het verslag vermeldt de toelichting die door de indieners werd gegeven bij de diverse hoofdstukken en artikelen van het voorstel van decreet en de opmerkingen die daarbij werden gemaakt door de andere leden (commissievergadering van 30 november 2006). Vervolgens worden voor elk hoofdstuk de wijzigingen opgenomen in amendement nr. 25 toegelicht door de indieners van dit amendement en worden de amendementen van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems en de amendementen van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin toegelicht en besproken (commissievergadering van 7 december 2006).

2. Bespreking

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikelen 1 en 2

Mevrouw *Tinne Rombouts* geeft toelichting bij de artikelen van dit hoofdstuk. Artikel 1 behoeft geen toelichting. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2 bevat de doelstellingen van het decreet. Het is een decreet tot bescherming van het leefmilieu dat ertoe strekt de nitraatrichtlijn uit te voeren.

Artikel 3

Artikel 3 bevat de definities die nodig zijn voor een goed begrip van het decreet. Die definities komen vooral voort uit de nitraatrichtlijn en deels uit het decreet houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbe-

leid en van het landbouwbeleid, ook het EPR-decreet genoemd (eenmalige perceelsregistratie), dat samen met dit voorstel van decreet wordt geagendeerd.

Mevrouw *Vera Dua* stelt vast dat er wijzigingen zijn in de definities van bedrijven. Het decreet lijkt alleen nog te verwijzen naar bedrijven en exploitaties. Wat is de relatie met de vergunningen? Er worden soms vergunningen gegeven aan personen die geen bedrijf hebben. Vergunningen zijn soms ook gekoppeld aan gebouwen of aan bedrijfsgroepen. Is dat nu helemaal opgehelderd? Waarom was de wijziging nodig? Wat gebeurt er als een veehouder verschillende bedrijven heeft?

Mevrouw *Tinne Rombouts* antwoordt dat ieder bedrijf een vergunning nodig heeft. Het voorstel koppelt het mestbeleid volledig los van het vergunningenbeleid. Een bedrijfsleider kan verschillende exploitaties hebben die behoren tot één bedrijf. De uitvoerbaarheid daarvan werd besproken met de administratie en de Mestbank.

De heer *Bart Martens* verwijst in een volgende vergadering naar het amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet, dat de tekst van het decreet volledig vervangt. Het amendement bevat een aanpassing van enkele definities in artikel 3 aan de opmerkingen van de Europese Commissie. De definitie van kunstmest in 7° is aangevuld met “met inbegrip van $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ uit (spuiwater)”. In de Engelse definitie uit de nitraatrichtlijn is sprake van “the mineral content of drainwater”. De Europese Commissie verwacht een correcte vertaling van de nitraatrichtlijn en daarom wordt expliciet naar ammoniumsulfaat uit spuiwater verwezen.

Aan de definitie van dierlijke mest in 8° is het afval van visteeltbedrijven toegevoegd. De indieners hadden dat oorspronkelijk onder de andere meststoffen gezet. Volgens de Europese Commissie zijn vissen dieren en is het afval van visteeltbedrijven bijgevolg dierlijke mest. Daarom wordt in 13° ook “afval van visteeltbedrijven” geschrapt.

De definitie van verwerken in 25° is eveneens gewijzigd. Omdat de definitie van landbouwgrond onder invloed van Europese verordening 795/2004 ruimer is dan in het vorige decreet worden parken, plantsoenen en particuliere tuinen als uitzondering ingevoerd.

Mevrouw *Tinne Rombouts* laat opmerken op dat in 25° het woord “vaste” wordt weggelaten. Dit is een

louter technische wijziging. Het gaat niet enkel over vaste residu's, maar ook over andere zoals bijvoorbeeld spuiwater.

De heer *Frans Wymeersch* vraagt verdere verduidelijking bij de aanpassing van enkele definities. Wat is precies spuiwater en waarom moet dat vermeld worden? Waarom wordt afval van de visteeltbedrijven toegevoegd in 8°?

De heer *Bart Martens* antwoordt dat in artikel 3, 7° ammoniumsulfaat uit spuiwater aan de definitie toegevoegd is omdat de definitie op die manier beter aansluit bij de letterlijke tekst van de nitraatrichtlijn. Op vraag van de Europese Commissie is de definitie dus afgestemd op de nitraatrichtlijn. Volgens de Europese Commissie zijn vissen ook dieren, afval van visteeltbedrijven moet dus bij dierlijke mest ondergebracht worden en niet onder de andere meststoffen zoals oorspronkelijk het geval was. In de definitie van andere meststoffen wordt het afval van visteeltbedrijven geschrapt.

De heer *Frans Wymeersch* stelt dat een vroeger overleg met de Europese Commissie dit soort aanpassingen had kunnen vermijden.

Minister *Kris Peeters* laat bij de wijzigingen in 25° opmerken dat landbouwgrond in de Europese verordening 795/2004 wordt gedefinieerd als “de totale door bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten ingenomen oppervlakte”. Dat is een verruiming van het huidige begrip cultuurgronden. De vraag kan worden gesteld of deze verruiming niet zal leiden tot het dumpen van mest, bijvoorbeeld op opgespoten gronden en andere braakliggende, niet-beteelde gronden enzovoort.

Alle landbouwgronden zijn volgens de minister echter onderhevig aan de wettelijke bemestingsnormen. Bovendien kan er geen sprake van zijn gronden te bemesten die niet in landbouwgebruik zijn en waarop niet geteeld wordt. Er moet volgens artikel 13 van het voorstel van decreet bij het toedienen van mest rekening worden gehouden met de gewasbehoefte. Opdat de Mestbank zijn controlebevoegdheid ten aanzien van het oordeelkundig bemesten goed zou kunnen uitoefenen, zijn een aantal systemen uitgewerkt. Zo is het AGR-GPS een zelfcontrolerend systeem, voor de mestvoerders maar ook voor de administratie, om de transporten en dus de plaatsen waar de mest naartoe gebracht wordt nauwgezet te volgen via een GPS-systeem. Bovendien worden er gerichte terreincontroles opgezet om de transporten en de afzet van

mest op de gronden te controleren. Daarnaast voert de Mestbank tevens controles uit om uit te maken of bepaalde percelen onder de definitie van landbouwgrond vallen. Indien dat niet het geval is, krijgen de percelen geen bemestingsrechten meer toegewezen.

Artikel 4

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat artikel 4 de taken van de Mestbank beschrijft. Daarbij worden grotendeels de aanbevelingen gevolgd van de eerder goedgekeurde motie van het Vlaams Parlement. Het onderscheid tussen ondersteunende en controlerende taken, die in het artikel verder worden verduidelijkt, is nieuw. Een vernieuwing is ook dat de Mestbank de mestverwerkinginstallaties zal erkennen.

Mevrouw *Vera Dua* merkt op dat de Mestbank nu reeds beide taken verzorgt. Zullen er nu twee afdelingen komen met afzonderlijke ambtenaren? Hoeveel personeelsleden zullen ondersteunende taken uitvoeren en hoeveel controlerende taken? Hoe zal de nieuwe opdeling en de verbaliserende bevoegdheid praktisch georganiseerd worden?

De heer *Frans Wymeersch* heeft het moeilijk met de idee dat één orgaan alles controleert, de administratieve geldboetes oplegt en die ook nog eens int. De vraag is of er niet teveel taken bij hetzelfde orgaan worden gelegd. De taken van de Mestbank worden bovendien nog uitgebreid en verfijnd. Zijn er voldoende werkmiddelen en personeelsleden om alle taken behoorlijk uit te voeren?

De heer *Patrick Lachaert* antwoordt dat de oplegging en de inning van administratieve geldboetes door één orgaan geen uitzondering is, ook de gemeenten kunnen dat bijvoorbeeld. Juridisch stelt dit geen probleem. Een van de belangrijkste taken van de Mestbank is de overtredingen vaststellen. De oplegging en de inning van de boetes is daar een gevolg van en in principe niet zo tijdrovend. De voorgestelde regeling is trouwens besproken met de Mestbank.

Volgens de heer *Frans Wymeersch* wil zijn fractie vermijden dat de boetes die door de Mestbank worden geïnd, bijvoorbeeld gebruikt zullen worden om het personeelsbestand uit te breiden. Daarvoor moeten er andere middelen ter beschikking gesteld worden.

De heer *Patrick Lachaert* antwoordt dat de basisheffing op de mestproductie verdwijnt. Het gaat om een heffing van ongeveer 150 tot 200 euro die werd

opgelegd aan ongeveer 33.000 landbouwers. Daardoor verdwijnt een deel van de financiering. De grote uitdaging is volgens de heer Lachaert de begeleiding van de landbouwer en het tijdig ingrijpen als er iets fout loopt. De minister moet beoordelen of dat met de huidige constellatie mogelijk is.

Mevrouw *Vera Dua* herhaalt dat de Mestbank nu al de twee taken uitvoert. Er is in de vorige legislatuur voorgesteld om alle controle- en sanctietaken van de Vlaamse milieuadministratie te bundelen bij de Milieu-inspectie. Het gaat dan om de controlerende taken van de Mestbank, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de eigenlijke Milieu-inspectie. Ook voor de Mestbank zou dat een goede zaak zijn. De Mestbank kan zich dan beperken tot ondersteuning en dienstverlening en een vertrouwensband met de landbouwbedrijven opbouwen, waardoor de doorstroming van informatie verbetert. Het impliceert wel dat zowel de Milieu-inspectie als de Mestbank over voldoende personeel beschikken. Het lid betreurt dat de gelegenheid niet aangegrepen is om dat plan uit te voeren. Ook voor OVAM zou dat een verbetering betekenen.

De heer *Patrick Lachaert* meent dat het parlement het decreet goedkeurt, de uitvoering is de verantwoordelijkheid van de uitvoerende macht en dus van de minister. Ook het proces Beter Bestuurlijk Beleid (BBB), dat een reorganisatie van de Vlaamse administratie inhoudt, zal een rol spelen bij de uitvoering.

Volgens minister *Kris Peeters* is in het voorstel van decreet duidelijk een dubbele rol ingeschreven voor de Mestbank, met name enerzijds een ondersteunende, sensibiliserende rol en anderzijds een controlerende rol. De minister heeft reeds in 2005 een aantal gesprekken gehad met de Mestbank om na te gaan hoe die dubbele rol en dan vooral de sensibiliserende taak kan uitgebouwd worden binnen de Mestbank. Bovendien heeft de Mestbank, om te anticiperen op deze gewijzigde rol, intern reeds haar structuur aangepast sinds 1 januari 2006.

In de nieuwe structuur van de Mestbank is per provinciale buitendienst een aparte cel Bedrijfsbegeleiding en Advisering opgericht. Die cel zal in de nabije toekomst nog verder uitgebouwd worden. Het is de bedoeling dat de landbouwers op die manier een zeer laagdrempelige toegang hebben tot de Mestbank.

Daarnaast is er volgens de minister voor gekozen om de dienst Handhaving van de Mestbank hiërarchisch

los te koppelen van de provinciale structuren en rechtstreeks aan te sturen vanuit de centrale directie van de Mestbank. Op die manier worden de provinciale diensten van de Mestbank die instaan voor de dagelijkse werking, de begeleiding en ondersteuning van de landbouwers maximaal gescheiden van de handhavingsoopdrachten van de Mestbank.

De heer *Wymeersch* drukt de bezorgdheid dat uit de boetes zullen dienen om de uitbreiding van de taken van de Mestbank te financieren. De minister merkt daarbij op dat het nieuwe mestdecreet in artikel 64, §2 bepaalt dat de opbrengst van de administratieve geldboetes integraal wordt aangewend voor landbouwers, meer bepaald in het kader van het nieuwe mestdecreet.

De minister antwoordt ook op de vraag van mevrouw *Dua* waarom niet alle controle van milieuwetgeving wordt samengevoegd. Het mestdecreet is volgens de minister een zeer technisch decreet en vereist een zeer gespecialiseerde kennis. Bij het uitgebreide onderzoek en evaluatie in het kader BBB is dan ook gebleken dat wegens die vergaande technische specificiteit het toezicht op het mestdecreet optimaal vanuit de Mestbank gebeurt. Dat sluit uiteraard niet uit dat er in nauw overleg met de afdeling Milieu-inspectie en met andere politieke diensten wordt gewerkt.

Momenteel houdt het voorontwerp van handhavingsdecreet (voorontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen) een harmonisatie in van het toezicht, het handhavingsinstrumentarium en de veiligheidsmaatregelen vervat in de milieuhygiënewetgeving. Bovendien bepaalt het voorontwerp dat een Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zal toezien op een doelmatige handhaving door systematisch overleg met de bevoegde overheden en het opstellen van een Vlaams milieuhandhavingsprogramma. Het lijkt de minister dan ook niet noodzakelijk en wenselijk om de handhavingstaken van de Mestbank over te hevelen naar een centrale milieuhandhavingdienst.

De heer *Bart Martens* wijst op de aanpassingen van artikel 4 in amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet. In artikel 4, §1, 1°, f) wordt verduidelijkt dat de technische Werkgroep Nutriënten ook vooraf moet geraadpleegd worden bij het wetenschappelijk onderzoek. Daarover was een opmerking gemaakt in het legistiek advies

Aan artikel 4, §1, 2° wordt een i) toegevoegd. De Mestbank krijgt een bijkomende taak, met name het toezicht uitoefenen op de erkende laboratoria.

HOOFDSTUK II

De vaststelling van de verontreinigde en potentieel verontreinigde wateren en de aanwijzing van de kwetsbare zones water

Artikelen 5 tot 7

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat hoofdstuk II over de afbakening van de kwetsbare wateren en de kwetsbare zones water handelt. Het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest word als kwetsbare zone water aangeduid. De bepalingen van de artikelen 6 en 7 zijn bijna letterlijk overgenomen uit de nitraatrichtlijn.

Op vraag van mevrouw *Vera Dua* wordt verduidelijkt dat artikel 5 handelt over de vaststelling van de verontreinigde en potentieel verontreinigde wateren en artikelen 6 en 7 over de kwetsbare zones water en het actieprogramma.

HOOFDSTUK III

Maatregelen van bijlage II en bijlage III van de nitraatrichtlijn

Artikel 8

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat artikel 8 handelt over de uitrijregeling, die algemeen geldt van 1 september tot 15 februari. Er zijn nog wel afwijkingen voor onder meer stalmest en champost, polders, dierlijke en andere meststoffen met zeer lage stikstofinhoud, specifieke teelten en weersomstandigheden.

De heer *Frans Wymeersch* vraagt verduidelijking bij de laatste zin van artikel 8, §5, over de voorwaarden die de regering aan de afwijkingen kan verbinden en over de beperking ervan tot bepaalde gebieden. Het lid herinnert eraan dat in 2004, 2005 en 2006 door de minister een aantal afwijkingen zijn toegestaan. Uitzonderingen waren onder meer de zandgronden, maar dat zou net zo goed kunnen in de groentevelden waar een groenbemester is aangebracht met het

oog op een eventuele nateelt. Het lid vraagt of het verstandig is om de minister de volmacht te geven om de gebieden waar afwijkingen kunnen worden toegestaan bij uitvoeringsbesluit vast te leggen.

Mevrouw *Vera Dua* beaamt dat de uitrijregeling een belangrijk aspect van het mestbeleid is. De afbakening van de tijdsperiode (1 september tot 15 februari) is volgens haar correct. Alles wat wordt opgebracht na de oogst, staat immers vaak gelijk met dumpen. De afwijkingmogelijkheden stonden vroeger ook al in het decreet. Het lid laat in dit verband aan de commissie en de minister opmerken dat de nitraatresidumetingen aantonen dat precies het toestaan van afwijkingen, waarbij in de vroege herfst nog mest kan worden uitgereden, negatieve gevolgen heeft voor de meetresultaten. Velen in de wetenschappelijke wereld zien net het toestaan van afwijkingen als oorzaak van de verslechtering van de nitraatvervuiling in de oppervlaktewateren. Het lid pleit ervoor om zeer omzichtig om te gaan met afwijkingen. De verhoging van de opslagcapaciteit zou een andere uitweg kunnen bieden.

De heer *Bart Martens* licht toe dat door amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet nog twee wijzigingen in artikel 8, §5 worden aangebracht. De Europese Commissie wil dat de afwijkingen op de uitrijperiode reeds voldoende in het decreet worden uitgewerkt. De specifieke teelten waarvoor afwijkingen op de uitrijverbodperiode mogelijk zijn, worden exhaustief in het decreet opgenomen. Op die manier is een ongeoorloofde wijziging van het uitrijverbod in de uitvoeringsbesluiten onmogelijk. Er wordt ook verduidelijkt dat uitzonderingen op het uitrijverbod voor najaars- en voorjaarsteelten niet mogen leiden tot het opbrengen van mest respectievelijk na 14 november (voor de najaarsteelten) en voor 16 januari (voor de voorjaarsteelten).

Amendement nr. 12 van de heren *Frans Wymeersch* en *Stefaan Sintobin* strekt ertoe in artikel 8, §5, laatste lid, de woorden “en kan deze afwijkingen ondermeer beperken tot bepaalde gebieden” te schrappen.

De uitrijstop op 31 augustus als algemene regel voor het hele Vlaamse Gewest is volgens de heer *Frans Wymeersch* niet realistisch. Zowel in 2004, 2005 als 2006 moest de minister afwijkingen toestaan. De verlenging van de uitrijperiode, op basis van de mogelijkheid die de Vlaamse Regering heeft om afwijkingen toe te staan, biedt niet voor iedereen een oplossing, wanneer ze wordt beperkt tot bepaalde gebieden.

Tot nog toe vielen niet alleen de zandstreken buiten de afwijking, maar ook de vroegere aardappel- en groentevelden konden niet meer worden bemest voor een groenbemester of nateelt.

De heer *Erik Matthijs* reageert namens de indieners op de amendementen van de heren Wymeersch en Sintobin. Het amendement stelt voor om de woorden “en kan deze afwijkingen onder meer beperken tot bepaalde gebieden” te schrappen. De Europese Commissie is echter bezorgd dat de uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering niet conform zouden zijn met de teksten van het decreet. Ze vreest dat de uitvoeringsbesluiten het voorstel zouden uithollen of versoepelen. Daarom is de eerder stringente bepaling opgenomen dat de Vlaamse overheid dat kan beperken tot bepaalde gebieden en onder bepaalde voorwaarden.

De heer *Frans Wymeersch* begrijpt die uitleg. Het voorstel van decreet bevat echter talrijke delegatiebevoegdheden aan de Vlaamse Regering. In de artikelen 8 en 23 worden daarbij aan de regering beperkingen opgelegd, maar in andere artikelen niet.

De heer *Patrick Lachaert* antwoordt dat dit ook een pragmatische benadering inhoudt. Bepaalde bepalingen, die in de uitvoeringsbesluiten zou kunnen komen, zouden dan zo snel op de inwerkingtreding van het decreet moeten volgen dat uitvoeringsbesluiten altijd te laat komen. Dergelijke bepalingen worden dan in het decreet opgenomen. Als er voldoende tijd is voor uitvoeringsbesluiten krijgt de regering die taak.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat artikel 8 door amendement nr. 25 nog strenger wordt. De speelruimte van de regering is nu volledig verdwenen. Kan de minister meedelen wanneer de uitvoeringsbesluiten klaar zullen zijn? Diverse besluiten zijn noodzakelijk om het decreet in werking te laten treden.

De heer *Erik Matthijs* bevestigt dat de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen door het amendement verder wordt beperkt.

Minister *Kris Peeters* verwijst naar de algemene bespreking en antwoordt dat er ongeveer 67 uitvoeringsbesluiten nodig zijn. De invulling van de uitvoeringsbesluiten is verbonden met inwerkingtreding. Sommige praktische aspecten zijn, zoals reeds gezegd, opgenomen in het voorstel van decreet zelf. Ook de memorie van toelichting bevat vaak al een eerste aanzet voor de uitvoeringsbesluiten. De meest dringende uitvoeringsbesluiten, waaronder ook die

bij artikel 8, zullen uiteraard eerst worden opgesteld. De minister laat verder opmerken dat artikel 88, §2, (zoals voorgesteld in amendement nr. 25) bepaalt dat de bestaande reglementaire bepalingen die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen en die er niet strijdig mee zijn, van kracht blijven totdat ze worden gewijzigd, opgeheven of vervangen door besluiten genomen ter uitvoering van dit decreet. De minister zal ervoor zorgen dat de uitvoeringsbesluiten tijdig klaar zijn.

Artikelen 9 tot 11

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht verder toe dat de artikelen 9 tot 11 de bepalingen bevatten over de opslagcapaciteit en andere maatregelen ter voorkoming van waterverontreiniging. Er is in artikel 9 een opsplitsing in 9, 6 en 3 maanden naargelang de manier waarop de dieren gehouden worden. Aan de tuinbouw wordt ook opslagcapaciteit voor het groei-medium gevraagd. De mestopslagcapaciteit wordt op bedrijfsniveau bekeken en hoeft niet materieel aanwezig te zijn per exploitatie. De landbouwer kan bijvoorbeeld ook mestopslag huren en daartoe overeenkomsten sluiten met andere landbouwers. De verplichting kan ook worden nagekomen door dadelijk de mest te verwerken.

Namens de CD&V-fractie wil mevrouw Rombouts benadrukken dat er een belangrijke taak is weggelegd voor de Ruimtelijke Ordening. Het lid hoopt dat de lokale en hogere overheden aandacht zullen hebben voor het verlenen van bouwvergunningen voor de opslagcapaciteit.

Mevrouw *Vera Dua* wijst in dit verband op het mestprobleem van de intensieve groenteteelt en tuinbouw, waarbij veel water wordt gebruikt. Is daar al een oplossing voor of zijn die zones nog altijd zwaar verontreinigd?

Mevrouw *Tinne Rombouts* antwoordt dat er problemen vastgesteld zijn in verschillende sectoren. Elke sector moeten zijn verantwoordelijkheid nemen. Artikel 9, §2 bepaalt dat landbouwers die voor de teelt onder permanente overkapping gebruik maken van een groei-medium ten laatste tegen 1 januari 2011 over een opslagcapaciteit moet beschikken die minstens overeenstemt met de spuistroom geproduceerd gedurende 6 maanden.

De heer *Bart Martens* licht toe dat amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet het

laatste lid van artikel 9, §2 vervangt. De verplichting geldt niet indien de landbouwer kan aantonen dat elke hoeveelheid spuiroom boven de werkelijke opslagcapaciteit op een voor het leefmilieu onschadelijke wijze zal worden verwijderd. Het betreft een herformulering op vraag van de Europese Commissie.

Amendement nr. 1 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe artikel 9, §1 te vervangen door een bepaling die stelt dat een bedrijf bij vernieuwing van de vergunning en ten laatste op 31 december 2011 dient te beschikken over een mestopslagcapaciteit voor de opslag van dierlijk mest.

Volgens mevrouw *Vera Dua* is het uitstellen van de verplichting tot voldoende mestopslagcapaciteit voor alle landbouwers tot 31 december 2011 niet verantwoord, gelet op het grote mestoverschot. Dit moet ook opgelegd worden bij elke vernieuwing van de vergunning. Deze wijziging stemt overeen met het advies van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek.

Artikelen 12 en 13

Artikel 12 bevat algemene bepalingen over het opbrengen van meststoffen.

Artikel 13 bevat bepalingen over de beperking van het op of in de bodem brengen van meststoffen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat de aanpassingen aan de tabel van de bemestingsnormen in vergelijking met het vorige decreet uitvoerig werden besproken met de Europese Commissie. Voor zandgronden en tuinbouwteelten zijn er aparte bepalingen wat stikstof betreft. In artikel 13, §5 krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de derogatie effectief te verlenen van zodra de Europese Commissie die toestaat. §7 handelt over fosfaat: fosfaat uit kunstmest wordt verboden. Er zijn enkele uitzonderingen zoals voor startfosfor en indien op basis van analyses kan worden aangetoond dat het opbrengen landbouwkundig verantwoord is. Het lid wijst ook nog op het verbod in §8 om rioolwaterzuiveringsslib te gebruiken op landbouwgrond.

Namens CD&V laat mevrouw Rombouts nog opmerken dat de fractie ervan overtuigd is dat de nieuwe totalestikstofnorm van 350 kg voor hoogproductief grasland vrij laag is. Het lid wijst in dit verband ook naar opmerkingen tijdens de hoorzitting. De norm is echter overeengekomen met de Europese Commis-

sie en kan dus in deze stand van de procedure niet gewijzigd worden. Dit belet de fractie echter niet om de komende jaren aandacht te hebben voor deze problematiek. Als blijkt uit de meetresultaten dat de residuwaarden op hoogproductief grasland bijzonder laag zijn, kan het Vlaamse Gewest dit in een volgend actieprogramma ongetwijfeld aankaarten bij de Europese Commissie. De CD&V-fractie beoordeelt het wel heel positief dat rioolwaterzuiveringsslib niet meer gebruikt mag worden op landbouwgronden. Heel vaak leidde dit gebruik immers tot verkeerde of ongecontroleerde bemestingen op landbouwgrond, omdat de landbouwer niet goed wist wat de inhoud van het product was.

Mevrouw *Vera Dua* erkent dat de bemestingsnormen strenger zijn geworden, maar dat was ook nodig. De vroegere normen waren duidelijk te soepel. Het lid vraagt waarom een aparte paragraaf van artikel 13 aan maïs wordt gewijd. Artikel 13, §3 bepaalt dat de Vlaamse Regering op basis van een wetenschappelijk onderzoek naar de stikstofopname en de stikstofbehoefte van maïs de toegelaten hoeveelheid totale stikstof kan verlagen voor de gewasgroep maïs. Het lid laat opmerken dat maïs vaak wordt gebruikt om mestoverschotten op te brengen die men elders niet kwijt kan. Dat nu al een eventuele verlaging wordt vooropgesteld, laat uitschijnen dat er een probleem is met de norm.

Mevrouw *Tinne Rombouts* antwoordt dat de bepaling enkel de bedoeling heeft op dit punt de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek af te wachten. Er is geen discussie met Europa over het feit dat de norm te hoog zou zijn. De norm is wetenschappelijk onderbouwd en door de Europese Commissie goedgekeurd.

De heer *Bart Martens* stelt dat de bemestingsnorm voor maïs in het voorstel van decreet reeds verlaagd is. Het lid hoopt dat de verlaagde bemestingsnorm voor maïs resultaten zal afwerpen en gaat daar vooralsnog van uit. Als echter uit bijkomend wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de milieuresultaten toch niet worden gehaald voor alle bodemtexturen, kan de norm nog strenger worden.

Mevrouw *Vera Dua* vraagt wat de behoefte van maïs is voor een normale groei.

Namens de *minister* wordt door een ambtenaar van de Mestbank geantwoord dat er verschillende factoren zijn. De behoefte van het gewas en de bodemsamenstelling bij het begin van het groeiseizoen, de

mineralisatie en de bemesting moeten op elkaar afgestemd worden en dat voor de uiteenlopende bodemtypes. Het resultaat daarvan is de norm die in het voorstel van decreet is opgenomen. Op basis van verder onderzoek is een strengere norm mogelijk.

Mevrouw *Vera Dua* gaat ervan uit dat dit voor alle gewasgroepen zou moeten gelden en blijft het merkwaardig vinden dat enkel maïs apart wordt vermeld.

De heer *Bart Martens* licht in een volgende vergadering toe dat amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet ook wijzigingen aan artikel 13 bevat. In artikel 13, §1 wordt op vraag van de Europese Commissie verduidelijkt dat de bemestingsnormen geen advies zijn. De norm is de maximaal toegelaten hoeveelheid bemesting. Er moet bij de bemesting bovendien rekening gehouden worden met de gewasbehoeften, bodemvoorraad en mineralisatie.

In artikel 13, §3 wordt bepaald dat de bemestingsnormen voor maïs zullen worden verlaagd na wetenschappelijk onderzoek. Op vraag van de Europese Commissie wordt daar door amendement nr. 25 aan toegevoegd dat over het onderzoek ten laatste op 1 december 2009 verslag moet worden uitgebracht bij de Europese Commissie. Ook over de conclusies van de Vlaamse Regering uit het onderzoek moet verslag uitgebracht worden. De indieners hebben eraan toegevoegd dat tegelijkertijd ook het Vlaams Parlement in kennis moet worden gesteld.

In §6 wordt door amendement nr. 25 nog toegevoegd dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vastleggen voor de erkenning van laboratoria gemachtigd voor staalnames en analyses.

Amendement nr. 2 en 3 van mevrouw *Vera Dua* en de heer *Rudi Daems* strekken ertoe in artikel 13, §2, 1° en 2° te schrappen en 3° te vervangen door wat volgt: “3° vanaf 1 januari 2008: 260”.

Mevrouw *Vera Dua* licht toe dat de aanscherping van de bemestingsnorm voor de totale hoeveelheid N op zandgronden voor graangewassen en maïs vroeger moet worden ingevoerd. Er is geen enkele reden tot uitstel. Het lid verwijst in dit verband ook naar de hoorzitting met de vertegenwoordiger van de Bond Beter Leefmilieu.

Artikel 14

Artikel 14 handelt over de nitraatresiduwaarde en nitraatresidu-richtwaarde. Mevrouw *Tinne Rombouts*

licht toe dat de nitraatresiduwaarde voornamelijk als sensibiliserend element en de nitraatresidu-richtwaarde als basis voor beheersovereenkomsten moet worden beschouwd. Staalnemingen kunnen overal gebeuren maar specifiek in risicogebieden. Ter opvolging zullen in die laatste automatisch teeltplannen, bemestingregisters en audits opgelegd worden van zodra bepaalde waarden zijn overschreden. Artikel 15 handelt over de staalnemingen buiten de risicogebieden.

Namens de CD&V-fractie wil mevrouw *Rombouts* daaraan toevoegen dat het gebruik van nitraatresidumetingen met het oog op sensibilisering voor haar fractie één van de krachtlijnen is van het nieuwe decreet. Het werken met deze nitraatresiduwaarden is een voorstel dat ontstaan is binnen de landbouwsector zelf, omdat ook de sector zelf op zoek is naar een instrument om de landbouwers op een positieve wijze te stimuleren tot een meer beredeneerde bemesting. De ogenschijnlijk complexe formule met de F-waarde, die al tot veel discussie heeft geleid, heeft een duidelijk doel. Het is vanaf het begin de bedoeling geweest om in de eerste plaats de zwaarste gevallen, de zwaarste overschrijders aan te pakken. Daarom wordt met risicogebieden gewerkt waar de gemiddelde nitraatconcentratie per jaar en per liter een bepaalde waarde overschrijdt. CD&V vraagt daarom een correcte handhaving van de zogenaamde slapende meetpunten. De fractie is ervan overtuigd dat dit de juiste aanpak is. De overheid moet proberen de landbouwers die echt grove fouten maken, duidelijk uit te leggen dat er dingen fout lopen in plaats van een heksenjacht te organiseren na elke kleine overschrijding van de norm. Het zal een hele opgave zijn om de landbouwers het nodige vertrouwen te geven in de nitraatresidumetingen en de nieuwe aanpak. Daarom is het ook goed dat bij de bepaling van de nitraatresiduwaarde rekening zal worden gehouden met de gangbare praktijk en de meetresultaten die de komende jaren worden opgetekend.

Mevrouw *Vera Dua* verwijst naar de hoorzitting met de vertegenwoordiger van Bond Beter Leefmilieu. Er is volgens het lid niet veel wetenschappelijk onderzoek meer nodig om te weten dat 90 kilogram N/ha te hoog is als nitraatresiduwaarde en dat men naar 45 kg N/ha zou moeten gaan. De waarde van 90 kg verhindert niet dat er uitloging is naar het water en dat staat volgens het lid al jaren vast. De indieners hebben dat handig opgelost door de residuwaarde van 90 kg in het decreet te laten staan en er een richtwaarde van 45 kg aan toe te voegen. Dat lijkt op verstopper-tje spelen. Het was beter geweest om nu een waarde op basis van wetenschappelijke onderzoeksresultaten in het decreet op te nemen. Het huidige decreet voor-

zag al in de mogelijkheid om de norm te verstrengen op basis van dat onderzoek. De milieubeweging heeft er ook problemen mee dat de decreetgever, nu het hele grondgebied als kwetsbaar gebied is aangeduid, toch weer een onderscheid invoert tussen risicogebieden en niet-risicogebieden, waardoor het verleden zich dreigt te herhalen. Mevrouw Dua kan in die kritiek inkomen maar heeft wel begrip voor het sensibiliserende doel van het onderscheid. Het lid vraagt ook de formule met de F-factor in artikel 14, §4, met een voorbeeld toe te lichten.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat het onderscheid niet impliceert dat in de niet-risicogebieden alles is toegelaten, zoals de milieubeweging ten onrechte vreest.

De heer *Bart Martens* erkent dat de waarde van 90 kilogram N/ha op basis van het reeds uitgevoerde wetenschappelijk onderzoek voor een aantal bodemtexturen en gewasgroepen te hoog blijkt om de drinkwaternorm in oppervlaktewater te halen. Maar er is wel nog een grote leemte in de wetenschappelijke kennis over de verdunning die optreedt bij het uitspoelen van nitraat uit de wortelzone en vooraleer het uiteindelijk in het grondwater terechtkomt. Daar is dus bijkomend onderzoek nodig. Het lid wijst er verder op dat er sinds 2002 wetenschappelijk onderzoek beschikbaar is en dat de decreetgever dus al eerder een nieuwe waarde had kunnen inschrijven, wat niet is gebeurd. Het nu nog geldende decreet bevat een bepaling die toelaat om vanaf 2003 de waarde aan te passen.

Mevrouw *Vera Dua* repliceert dat er in de vorige legislatuur een voorstel was om per bodemsoort waarden vast te stellen. Dit voorstel heeft het toen niet gehaald en blijkt nu ook niet.

De heer *Bart Martens* erkent dat, maar argumenteert dat in het voorliggende voorstel van decreet, met het oog op de rechtszekerheid en continuïteit voor de landbouwers, ervoor gekozen is om niet in twee fasen te werken. Er wordt gewacht op de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek om vervolgens in één keer, met name in 2009, een definitieve set van nitraatresidunormen, gedifferentieerd per gewasgroep en bodemtextuur, vast te leggen, rekening houdend met de doelstellingen inzake oppervlaktewater én grondwater. De correlatie leggen tussen de metingen van de nitraatresiduwaarde en de pas opgestarte metingen van de grondwaterkwaliteit is wetenschappelijk niet evident. Omdat op een verantwoorde

manier te doen, heeft men voldoende meetgegevens nodig en daarom loopt het onderzoek tot 2009.

Op vraag van mevrouw Dua illustreert de heer Martens de formule $(GN - F \times TN) \times 4 \text{ euro} + 100 \text{ euro}$ in artikel 14, §4, met een voorbeeld. Op de doelstelling van 90 kg N/ha wordt een overschrijdingsmarge F toegestaan, die momenteel op 5/3 is vastgelegd. Een landbouwer waarbij een hogere waarde wordt gemeten, krijgt dus een boete van 100 euro zodra de waarde 150 (5/3 van 90) wordt bereikt, vermeerderd met 4 euro voor elke kilogram daarboven.

Mevrouw *Vera Dua* betreurt dat een dergelijke ruime overschrijdingsmarge wordt toegestaan.

De heer *Bart Martens* wijst erop dat voor het eerst in de geschiedenis administratieve geldboetes worden opgelegd voor het overschrijden van de nitraatresidunorm. Het lid herinnert aan het voorbeeld dat tijdens de hoorzitting werd gegeven van de varkenshouder die op een perceel waar zeugen in open lucht werden gehouden tot een waarde van 400 kwam. Die veehouder zou dan een boete van meer dan 4000 euro krijgen en dat is een aanzienlijk bedrag. Het lid vindt die handhaving een belangrijke eerste stap, temeer omdat er nog veel sensibilisering nodig is over bemestingspraktijken en de gevolgen voor het nitraatresidu. Het onderscheid tussen risicogebieden en andere werd ingevoerd omdat de indieners eerst in de gebieden met bekende slechte waterkwaliteit een verder doorgedreven controle en handhaving willen laten voeren, wat overigens niet betekent dat de veehouders elders vrij zijn. De risicogebieden zullen overigens worden uitgebreid met zones waar het grondwater van slechte kwaliteit is. De toelichting vermeldt dat ook buiten de risicogebieden overschrijdingen van de waarde aanleiding zullen geven tot meer doorgedreven controle en opvolging van het bedrijf in kwestie. De andere bepalingen inzake bemesting worden ook in deze gebieden gehandhaafd, zodat er geen vlucht van mest zal zijn van de risicogebieden naar de andere.

De heer *Frans Wymeersch* pleit ervoor dat voor de staalnemingen het juiste moment wordt gekozen. Het artikel legt die periode vast van 1 oktober tot 15 november. Het kan echter zijn dat er nog een nateelt of groenbemester is ingezaaid die stikstof nodig heeft voor zijn ontwikkeling. Het is dan beter te wachten tot die is volgroeid of geoogst om een staal te nemen. De heer Wymeersch spreekt ook van een hiaat in de bepalingen: het voorstel van decreet bevat geen

beroepsprocedure. De landbouwer kan geen bezwaar indienen noch een tegenexpertise vragen. Dit moet worden rechtgezet bij amendement.

Mevrouw *Tinne Rombouts* antwoordt dat de data voor de staalnemingen verschillen van teelt tot teelt. Deze vastleggen hoort volgens het lid bij de uitvoering van het decreet. Wat het ontbreken van een beroepsmogelijkheid betreft, wijst mevrouw Rombouts op het laatste lid van artikel 14, §3, waarin staat dat de landbouwer op eigen kosten door een daartoe erkend laboratorium een tweede staalneming kan laten uitvoeren op hetzelfde ogenblik en op hetzelfde perceel.

De heer *Frans Wymeersch* antwoordt dat deze passage niet tegemoet komt aan wat zijn fractie onder een beroepsprocedure verstaat.

De heer *Patrick Lachaert* meent dat de indieners doorheen het hele voorstel van decreet de nodige aandacht hebben geschonken aan de rechten van de landbouwers en de mogelijkheden van beroepsprocedures.

De heer *Bart Martens* licht in een volgende vergadering toe dat amendement nr. 25 van de indieners ook wijzigingen aanbrengt in de artikel 14. Op vraag van de Europese Commissie wordt in artikel 14, §3 gesteld dat de risicogebieden niet enkel mogen afgebakend worden op basis van nitraatconcentraties in oppervlakte- en grondwater. Er moet ook rekening gehouden worden met de risico's op eutrofiëring, het derde afbakeningscriterium van de nitraatrichtlijn.

Mevrouw *Tinne Rombouts* voegt eraan toe dat ook de periode voor een nitraatresidustaalname door het amendement nr. 25 wordt gewijzigd. Opdat de landbouwer de kans zou krijgen tijdig een labo te contacteren voor het uitvoeren van een tegenstaal, en dit binnen de gestelde periode van 48 uur zoals wordt bepaald door het amendement, moet hij ruim op voorhand weten op welk tijdstip de stalen genomen zullen worden. Het is evenwel niet de bedoeling dat bij betwistingen omtrent het al dan niet behoorlijk contacteren van de landbouwer, de geldigheid van de uitgevoerde staalnames zal kunnen worden aangevochten. De Mestbank krijgt in de artikelen 14, §3 de opdracht de landbouwer ten laatste een week voor de staalname te informeren over de dag en het perceel of de percelen waarop het staal zal worden genomen.

Mevrouw *Vera Dua* geeft toelichting bij de amendementen van Groen! bij dit artikel. Amendement nr. 4

van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe artikel 14, §2, eerste lid, te vervangen door wat volgt: "Tot uiterlijk 31 december 2008 wordt de nitraatresiduwaarde vastgesteld op 45 kg N/ha en de nitraatresidu-richtwaarde op 30 kg N/ha".

Mevrouw Dua verwijst naar haar eerdere tussenkomst. Er is volgens het lid reeds voldoende wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd om te weten dat 45 kg N/ha een meer milieuverantwoord nitraatresidugehalte is.

Amendement nr. 5 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe in artikel 14, §2, tweede lid, "2009" te vervangen door "2008".

Het invoeren van meer gedifferentieerde waarden in functie van de teeltgroep kan perfect gebeuren vanaf 1 januari 2008. Deze amendementen hebben ook tot doel de Vlaamse Regering tot enige spoed aan te zetten wat het verdere wetenschappelijk onderzoek betreft. De minister beschikt immers al over gegevens over de nitraatresiduwaarde per grondsoort. Daarom is het beter de streefdatum te vervroegen.

Amendement nr. 6 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 14, §4, eerste lid, de woorden " , gelegen in de risicogebieden zoals bepaald in §3," te schrappen.

Het onderscheid tussen risico- en niet-risicogebieden moet volgens mevrouw Dua worden geschrapt. Het onderscheid in boetesysteem tussen risico- en niet-risicogebieden is een verkapte aantasting van het feit dat het hele grondgebied wordt aangeduid als kwetsbaar gebied.

Amendement nr. 7 van dezelfde indieners strekt ertoe aan §4, eerste lid, de volgende zin toe te voegen: "De factor F wordt gradueel aangescherpt tot '1,1' tegen 2011 ten laatste."

Zoals door de Bond Beter Leefmilieu wordt aanbevolen, stelt dit amendement voor dat de Vlaamse Regering bij het bepalen van de "F"-factor in een graduele aanscherping voorziet. Mevrouw Dua vindt het ook noodzakelijk om een einddatum te zetten op het gedoogbeleid.

De heer *Bart Martens* antwoordt op de amendementen van mevrouw Dua en de heer Daems bij artikel 14. Het lid verwijst naar zijn eerdere tussenkomst en beaamt dat er al heel wat wetenschappelijk onderzoek gebeurd is over de nitraatresiduwaarde. Dat

bewijst dat de 90 kilogram stikstof per hectare in sommige gevallen en voor sommige gewasgroepen en bodemtexturen inderdaad te hoog is en voor andere hoger zou mogen zijn. Er is echter een enorme leemte, namelijk in de kennis over de relatie tussen de nitraatresidunorm en de concentraties nitraat in grondwater. Daarover wordt bijkomend wetenschappelijk onderzoek gepland. Er is wel degelijk tijd nodig om dat onderzoek goed te doen. Eerst moet nagegaan worden wat de correlatie is tussen nitraatresidunormen in bodems voor verschillende gewasgroepen en bodemtexturen enerzijds en de nitraatconcentraties in de bovenste grondlagen anderzijds. De datum van 1 januari 2009 is dus realistisch. De spreker meent ook dat na dat onderzoek definitief de correcte nitraatresidunormen kunnen worden vastgelegd. Hij is geen voorstander van een eenzijdige verlaging van de nitraatresidunormen, waarbij een gedeelte van het bestaande wetenschappelijk onderzoek wordt erkend en een ander deel niet.

Het is volgens de heer Martens wel degelijk de bedoeling om de F-factor gradueel aan te scherpen. Dat staat ook in de memorie van toelichting bij het voorstel van decreet. De indieners hebben er vertrouwen in dat de regering dat met een uitvoeringsbesluit zal regelen.

Het is volgens het lid ook niet zo dat de overschrijding van de nitraatresidunormen in niet-risicogebieden onbestraft blijft. Het amendement nr. 25 houdt aanpassingen aan artikel 15 in om ervoor te zorgen dat ook buiten de risicogebieden de overschrijdingen beter worden opgevolgd en dat de landbouwer daar geresponsabiliseerd wordt. Overtreders worden immers verplicht tot bijkomende nitraatresiduanalyses in het daaropvolgende jaar. In functie van de resultaten daarvan moeten ze een teelt- en bemestingsplan opmaken waarin ze zelf aangeven hoe de nitraatresidunorm wel gehaald kan worden. De indieners hebben dus met de meeste opmerkingen van mevrouw Dua rekening gehouden.

De heer *Frans Wymeersch* geeft toelichting bij de amendementen van Vlaams Belang bij dit artikel.

Amendement nr. 13 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe aan artikel 14, §1 een lid toe te voegen, dat luidt als volgt: “De Vlaamse Regering kan afwijkingen toestaan op deze periode. Als het perceel nog beteeld is wordt de staalname genomen op het ogenblik dat het gewas volgroeid is.”

De heer Wymeersch verduidelijkt dat zolang een gewas groeit het nog steeds stikstof uit de grond opneemt. Zo is de groenbemester op 1 oktober vaak nog maar 10 à 15 cm hoog en neemt hij nog steeds stikstof op.

Amendement nr. 14 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe aan artikel 14, §2, een lid toe te voegen, dat luidt als volgt: “De Vlaamse Regering kan de differentiatie verder verfijnen en voert bij het vastleggen van de nitraatresiduwaarde minimaal een bijkomende differentiatie in naargelang het humusgehalte en de variabiliteit van de jaarlijkse weeromstandigheden”.

De indieners stellen in de verantwoording dat twee differentiatiecriteria, namelijk teeltgroep en zandgrond onvoldoende zijn. Bemesting is geen exacte wetenschap. Veel factoren kunnen een rol spelen in de mineralisatie: uitspoeling, opname van nutriënten enzovoort. Er moeten dus meer criteria worden gehanteerd. Er is niet alleen een grote verscheidenheid tussen diverse teelten en de grondtextuur maar ook tussen het groeistadium, het humusgehalte, de perceelsligging enzovoort.

De heer Wymeersch merkt op dat deze wijziging voorgesteld door Vlaams Belang gelijkenis vertoont met de wijziging die de indieners van het voorstel van decreet door middel van amendement nr. 25 hebben aangebracht in artikel 13, §1. Daar werd de bepaling “maximaal rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie” toegevoegd. Kunnen de indieners van het voorstel van decreet bevestigen dat het een gelijkaardige wijziging betreft? Moet dan ook artikel 14, §2 niet worden aangepast?

De heer *Erik Matthijs* bevestigt dat bemesting inderdaad geen exacte wetenschap is. Net om die reden hebben de indieners van het voorstel van decreet geprobeerd te vereenvoudigen en te kijken naar twee differentiatiecriteria, namelijk textuur en teelt. Het is correct dat meerdere factoren een invloed hebben op de mineralisatie, maar om die reden bevat de tabel met bemestingsnormen maximale bemestingsnormen. Elke landbouwer moet de bemesting uitvoeren naargelang de gewasbehoefte en kan dus rekening houden met de specifieke kenmerken van zijn eigen grond die hij het beste kent.

Over het humusgehalte zijn de meningen volgens de heer Matthijs echter duidelijk verdeeld. Een hoger humusgehalte kan inderdaad aanleiding geven tot een

hogere mineralisatie, maar zorgt ook voor een hoger adsorptievermogen. Daarom geven de indieners er de voorkeur aan om het te laten bij twee criteria, namelijk textuur en teelt. Er zijn dus argumenten voor het amendement dat de heer Wymeersch voorstelt, maar de indieners kiezen voor eenvoudige criteria.

De heer *Frans Wymeersch* vraagt waarom er geen rekening gehouden wordt met de klimatologische omstandigheden, zoals Vlaams Belang in het amendement voorstelt. Het lid geeft toe dat weersomstandigheden niet te beïnvloeden zijn. Maar net daarom moeten de decretale bepalingen daarover voldoende ruim zijn. Op dat vlak moet de Vlaamse Regering dus wel de nodige vrijheid krijgen. Dat staat overigens ook op die manier in het voorstel van resolutie dat de fractie heeft ingediend. De weersomstandigheden zijn belangrijk voor bijvoorbeeld de uitrijregeling.

De heer *Bart Martens* benadrukt dat de nitraatresidunorm een milieukwaliteitsdoelstelling is. Het halen van dergelijke doelstellingen kan niet afhankelijk zijn van het weer. De landbouwer moet in de praktijk, rekening houdend met de teelt en de textuur, de bemesting afstemmen op die milieudoelstelling. De drinkwaternorm van 50 milligram nitraat per liter in oppervlaktewater kan niet variëren naargelang het veel of weinig heeft geregend. Het strookt niet met de geest van de nitraatrichtlijn en het voorstel van decreet om de nitraatresidunorm te laten differentiëren volgens het weertype.

De heer *Frans Wymeersch* herhaalt dat ook het weer de milieuomstandigheden bepaalt. De repliek van de heer Martens raakt aan de fundamentele discussie over de milieunormen. De Europese normen zijn volgens Vlaams Belang voor discussie vatbaar, maar het Vlaamse Gewest kan ze alleen aanvaarden. Het is gemakkelijk om vanuit een ivoren toren normen op te leggen, uitgaande van zogenaamde wetenschappelijke studies maar zonder rekening te houden met de praktijk. Volgens de spreker zou Europa beter algemene Europese normen opleggen zodat overschrijdingen in het Vlaamse Gewest in andere regio's kunnen gecompenseerd worden. Op die manier wordt het mogelijk om nog strengere doelstellingen te halen.

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, stelt dat de Europese richtlijnen gelden voor alle lidstaten en regio's in de Europese Unie. Het Vlaams Parlement kan de spelregels niet wijzigen, het Europees Parlement kan dat wel voorstellen. Als het Vlaamse Gewest en België zich niet aan de geldende Europese regels houden, zullen ze beboet worden. Er is reeds

een veroordeling van België wegens het onvoldoende implementeren van de nitraatrichtlijn.

De heer *Frans Wymeersch* wil enkel de ongerijmdheid aanklagen dat bepaalde emissierechten, bijvoorbeeld rechten voor emissies van luchtverontreinigende stoffen, verhandelbaar zijn buiten België maar nutriëntenemissierechten niet. De Europese Unie is dus selectief.

De heer *Bart Martens* zegt dat de vooropgestelde normen van nitraatresidu corresponderen met de doelstellingen voor het oppervlaktewater. Die doelstelling is opgelegd door de Wereldgezondheidsorganisatie. De Vlaamse zuigelingen kunnen net als zuigelingen elders in Europa lijden aan blauwziekte door te veel nitraat in drinkwater. Het verhandelen van rechten kan hier dus niet, tenzij Vlaams Belang wil dat het Vlaamse Gewest zijn drinkwater uit Wallonië moet halen. De gezondheidsnorm is bedoeld om de bevolking gezond drinkwater te garanderen en daarop kunnen geen toegevingen gedaan worden. Voor de klimaatproblematiek en de opwarming van de aarde daarentegen maakt het niet steeds uit of een ton CO₂ in Vlaanderen dan wel in Afrika wordt uitgestoten. Het klimaatprobleem is een mondiaal probleem, dat een globale oplossing behoeft.

De heer *Frans Wymeersch* noemt dit selectief globalisme en anti-globalisme. Het lid gaat verder met de toelichting van de amendementen van Vlaams Belang bij artikel 14.

Amendement nr. 15 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe aan artikel 14, §3 een zin toe te voegen, die luidt als volgt: "Indien groeiend gewas of groenbemester aanwezig en nog niet volgroeid is kan de landbouwer uitstel van staalname aanvragen." Voor de verantwoording wordt verwezen naar amendement nr. 13.

De heer *Erik Matthijs* repliceert dat de Europese Commissie zekerheid wil dat de uitvoeringsbesluiten het decreet niet kunnen uithollen. Als er groenbesters staan, zou de staalname aangepast moeten worden. Het is echter praktisch onmogelijk om alle stalen te nemen in de laatste week van november, als er geen groenbesters meer op de velden staan, of in de eerste week van oktober, op die terreinen waar er geen groenbemester geteeld wordt. Een soepele implementatie op het terrein is dus nodig.

In principe moet een groenbemester in staat zijn om te groeien naargelang er mineralisatie optreedt in de

bodem. Bovendien zijn de bemestingsnormen opgesteld om geen te hoog nitraatresidu te krijgen zonder groenbemester. Als het Vlaamse Gewest een derogatie krijgt en een verhoogde bemesting uit dierlijke mest kan toepassen, zal een groenbemester waarschijnlijk noodzakelijk worden.

Amendement nr. 16 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe in artikel 14, §5, op de vijfde regel, de woorden “, vermeld in dit artikel,” te schrappen.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat bepaling van de nitraatresiduwaarde volgens dit decreet wordt voorbehouden aan de Vlaamse Regering en dus niet wordt vermeld in dit artikel noch in het decreet in zijn geheel.

De heer *Erik Matthijs* meent dat dit amendement onterecht is. De decretale basis voor de nitraatresiduwaarde wordt in dit artikel vastgelegd, ongeacht wie deze waarde bepaalt hetzij het decreet, hetzij de Vlaamse Regering in een uitvoeringsbesluit. Minister *Kris Peeters* verwijst naar de bepalingen in artikel 14, §2, over de nitraatresiduwaarde.

Amendement nr. 17 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe artikel 14, §5, 4° te vervangen door wat volgt:

“4° de landbouwer dient in het voorjaar van het volgend jaar in zijn opdracht en op zijn kosten door een daarvoor erkend laboratorium als vermeld in artikel 62, §6, een nitraatresidustaalname te laten uitvoeren op minstens drie door de Mestbank aangeduide percelen vóór 1 maart. De landbouwer kan zelf ook percelen voorstellen aan de Mestbank. Als de landbouwer de door de Mestbank aangeduide percelen niet laat bemonsteren, wordt, voor de toepassing van deze paragraaf, elk niet bemonsterd perceel beschouwd als een perceel waar de nitraatresiduwaarde, vermeld in dit artikel, werd overschreden.”.

Volgens de indieners zijn veel landbouwers niet te spreken over de huidige manier van werken, met name deze die een bemestingsadvies hebben gevolgd of die zelfs zonder drijfmest hebben bemest en toch een te hoog nitraatresidu hebben. De controlemaatregelen zijn momenteel onvoldoende afgestemd op de praktijk. De controle en sanctionering moet representatief en realistisch zijn want de landbouwer kan niet anders dan op voorhand de bemesting geven zonder

dat hij weet hoe groot de eventuele mineralisatie en uitspoeling zal zijn in de komende maanden.

De heer *Erik Matthijs* zegt niet te begrijpen waarom Vlaams Belang de landbouwer wil verplichten om ook in het voorjaar stalen te nemen. Het is voldoende om stalen te nemen op het einde van het seizoen.

Artikel 15

Dit artikel betreft de nitraatresidustaalname buiten risicogebieden.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet ook aanpassingen aan artikel 15 bevat. De Mestbank krijgt in artikel 15, §1 de opdracht de landbouwer ten laatste een week voor de staalname te informeren over de staalname. Op vraag van de Europese Commissie wordt aan het artikel een §2 toegevoegd. Ook in niet-risicogebieden moeten landbouwers bewust gemaakt worden, zoals reeds door de heer Martens werd vermeld bij de bespreking van artikel 14. Wanneer de landbouwer twee jaar na mekaar een bepaalde waarde overschrijdt, moet hij een teelt- en bemestingsregister bijhouden.

Amendement nr. 8 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe artikel 15 te schrappen.

Mevrouw *Vera Dua* licht toe dat dit het logische vervolg is van amendement nr. 6, waarin wordt voorgesteld het onderscheid tussen risicogebieden en niet-risicogebieden voor wat betreft controle en beboeting op te heffen.

Amendement nr. 18 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe aan het eerste lid van artikel 15, §1, een zin toe te voegen die luidt als volgt: “Indien groeiend gewas of groenbemester aanwezig en nog niet volgroeid is, kan de landbouwer uitstel van staalname aanvragen.”. De indieners verwijzen naar de eerdere amendementen 13 en 15.

Artikelen 16, 17 en 18

De artikelen 16, 17 en 18 handelen over gebiedsgerichte maatregelen aangaande het op of in de bodem brengen van meststoffen. Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat artikel 16 een uitzondering bevat voor de

waterwingebieden, zoals ook in het nu nog geldende decreet is opgenomen. Het op of in de bodem brengen van meststoffen is er verboden.

Ook artikel 17 herneemt bepalingen van het vorige decreet, met name voor de fosfaatverzadigde gebieden, met dit verschil dat voor de afbakening vanaf 1 januari 2009 zal worden uitgegaan van 35 percent profielgemiddelde fosfaatverzadigingsgraad en niet langer van 40 percent.

De wijzigingen door amendement nr. 25 in artikel 17, §2, §3, §5 en §6 slaan op de erkenning van de laboratoria. Het betreft een gelijkaardige wijziging als in artikel 13, §6.

Amendement nr. 9 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe artikel 17, §2, 1° te vervangen door wat volgt: “1° de kritische grenswaarde voor fosfaatdoorslag is voor zure zandgrond 30 percent profielgemiddelde fosfaatverzadigingsgraad”.

Mevrouw *Vera Dua* stelt dat de kritische waarde voor fosfaatdoorslag voor zure zandgronden volgens wetenschappelijk onderzoek maximaal 30 percent profielgemiddelde fosfaatverzadigingsgraad is. Bovendien wordt in dit artikel voorzien in een uitstel tot 2009 van de invoering van een strengere, maar nog onjuiste norm.

De heer *Bart Martens* antwoordt dat de indieners de definitie van fosfaatverzadigde gebieden in dit voorstel van decreet strenger hebben gemaakt. De afbakening wordt verruimd tot gebieden met een fosfaatverzadigingsgraad van meer dan 35 percent. Er is bijkomend wetenschappelijk onderzoek gevraagd om te bekijken of de norm nog strenger moet.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat artikel 18 bepaalt dat wanneer verschillende normen gelden voor een bepaald perceel omdat het in verschillende gebieden ligt, de strengste bepalingen gelden.

Artikelen 19 tot 22

Mevrouw Rombouts licht toe dat de artikelen 19 tot en met 21 bepalingen bevatten over het op of in de bodem brengen van meststoffen op steile hellingen. Deze maatregelen staan ook reeds in het nu nog geldende decreet. Ze implementeren de nitraatrichtlijn voor de bemesting op steile hellingen, op drassig,

bevroren en met sneeuw bedekt land en in de buurt van waterlopen.

Amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet voegt aan artikel 19, tweede lid, toe dat op steile hellingen niet enkel geen dierlijke mest, maar ook geen kunstmest mag worden opgebracht. Dit is een wijziging op vraag van de Europese Commissie.

Artikel 22 betreft de methoden voor het op of in de bodem brengen van meststoffen en legt verplichtingen op inzake emissiearme aanwending. De bepalingen voegen aan de reeds bekende een aantal nieuwe toe, namelijk voor champost en compost, spuistroom en de effluenten van mestverwerking.

HOOFDSTUK IV

De aangifte en de berekening van de productie van dierlijke mest

Artikel 23

Dit artikel regelt de aangifte bij de Mestbank. Volgens mevrouw *Tinne Rombouts* bevat het bijna dezelfde bepalingen dan het huidige decreet. Voor de aangifte met betrekking tot rundvee is er nu wel een koppeling met de Sanitel, het geïnformatiseerde identificatie- en registratiesysteem voor dieren van de federale overheid.

In amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet wordt de inleidende zin van artikel 23, §1 herschreven op basis van het logistiek advies.

Aan artikel 23, §1 wordt door het amendement ook een 9° toegevoegd. Erkende mestvoerders slaan soms ook gedurende een korte periode meststoffen op, op hun uitbating of in een tijdelijk verplaatsbare opslag. In dat geval worden zij op het mestafzetdocument als aanbieder of afnemer vermeld. Om dergelijke meststromen op te kunnen volgen, is het nodig dat deze erkende mestvoerders een aangifte doen.

In artikel 23 wordt verder een paragraaf ingevoegd na §4. In de nieuwe §5 wordt een bepaling opgenomen die geënt is op het huidige decreet en die de manier bepaalt waarop de aangifte moet gebeuren.

De Europese Commissie vroeg dit te verduidelijken. Door het invoegen van deze paragraaf worden de daaropvolgende paragrafen hernummerd.

Amendement nr. 19 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe aan artikel 23, §5, een lid toe te voegen, dat luidt als volgt: “Vanaf het aangiftejaar 2008 zal men zich baseren op de werkelijk aanwezige stocks die op die manier zullen worden geregulariseerd. De effectieve controles dienen te worden uitgevoerd door de Mestbank.”

De heer *Frans Wymeersch* wijst op het bestaan van fictieve stocks in de veehouderij, die om historische redenen zijn gegroeid. Met dit amendement worden de administratieve en fictieve stocks die zich in het verleden hebben opgebouwd geregulariseerd.

De heer *Erik Matthijs* vindt de opmerking over de fictieve stocks terecht. De wijziging voorgesteld door de indieners van het voorstel van decreet waarbij 1 januari als referentiedatum wordt genomen is echter een elegante oplossing voor dat probleem (cfr. infra de wijziging van artikel 63, §1).

Artikelen 24 tot 27

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat artikel 24 de verplichting betreft tot het houden van registers, zoals die ook in het bestaande decreet is opgenomen. De artikelen 25 en 27 regelen de berekening van de mestproductie. De landbouwer krijgt in artikel 25 de keuze tussen een forfaitair stelsel en een nutriënten-balansstelsel.

Artikel 26 legt de voorwaarden vast voor het balansstelsel en artikel 27 voor het forfaitaire stelsel. De forfaitaire normen zijn in overleg met de Europese Commissie en op basis van wetenschappelijk onderzoek gewijzigd ten opzichte van het huidige decreet. De belangrijkste wijziging betreft de uitscheidingsnormen voor melkvee, die gedifferentieerd worden volgens de melkgift. Voor pluimvee is een onderzoek lopende naar de cijfers inzake mestuitscheiding en mestsamenstelling. De Vlaamse Regering zal op basis daarvan de cijfers aanpassen.

Amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet brengt wijzigingen aan in artikel 27. De stap tussen de verschillende klassen van melkproductie in artikel 27, §1, was volgens de Europese Commissie nog erg groot. Door kleinere stappen te

nemen benaderen de gehanteerde uitscheidingscijfers voor een bepaald bedrijf veel beter de werkelijkheid. De Europese Commissie kan akkoord gaan met dit voorstel en hierdoor ook beter de eerder lage uitscheidingsnormen voor melkvee in vergelijking met de andere lidstaten verdedigen. Hierbij wordt wel de voorwaarde opgenomen dat deze uitscheidingscijfers enkel geldig zijn met het rantsoen dat gebruikt werd voor het bepalen van deze cijfers. Dit rantsoen is het gangbare rantsoen op de Vlaamse melkveebedrijven en bevat een veel hoger percentage maïs dan in onze buurlanden. In §2 worden de uitscheidingscijfers opgesplitst in jaartallen. Omdat de opsplitsing voor melkproductie gewijzigd is, moeten de cijfers aangepast worden. Aan §3 wordt een tweede lid toegevoegd. De Vlaamse Regering kan afwijkingen invoeren wanneer de Europese Commissie wijzigingen voorstelt.

Amendement nr. 10 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe artikel 27, §2 te schrappen.

Mevrouw *Vera Dua* stelt dat de verstrengde, maar meer correcte uitscheidingscijfers van N voor melk-koeien vertraagd worden ingevoerd door §2. Dit is niet nodig en daarom wordt voorgesteld de paragraaf te schrappen.

De heer *Bart Martens* antwoordt dat ook de aanscherping van de uitscheidingsnormen voor melkvee afhankelijk zal zijn van de uitkomst van wetenschappelijk onderzoek. Er is een gefaseerde aanscherping gepland. De huidige regeling heeft de goedkeuring van de Europese Commissie en is reeds een belangrijke vooruitgang.

Artikel 28

Artikel 28 bepaalt de berekening van de bedrijfsmatige mestoverschotten voor fosfaat en stikstof. De berekeningswijze verschilt volgens mevrouw *Tinne Rombouts* fundamenteel van die in het huidige decreet. Voortaan zal de berekening van de overschotten gebeuren op het niveau van het bedrijf in de plaats van dat van de exploitatie.

Namens haar fractie voegt mevrouw Rombouts eraan toe dat dit laatste een belangrijk nieuw element in het mestdecreet is, waar CD&V altijd voor heeft gepleit. De berekening van de mestoverschotten per bedrijf in plaats van per exploitatie houdt misschien maar

een kleine wijziging in ten opzichte van het vorige decreet, maar kan zeer veel frustraties wegnemen bij de veehouders.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat de koppeling in het volgende artikel (artikel 29) van de mestverwerkingsplicht aan de gemeentelijke productiedruk, noopt tot een wijziging in §1 van artikel 28. In 2007 zal er immers nog niet voldoende capaciteit zijn om de bijkomende overschotten ten gevolge van de verstrengde normen op te vangen. De heer Wymeersch verwacht dat alle bedrijven die enkele hectaren grond te kort komen voor bemesting – als alternatief voor verwerking – zich nu samen op de markt zullen begeven. Het lid vreest de gevolgen van die jacht op gronden. Om deze grondenjacht in te perken en de kleine en financieel minder krachtige bedrijven te beschermen, stelt Vlaams Belang voor om in het artikel een referentiekader op te nemen. Het amendement stelt voor om 31 december 2005 te nemen als datum waarop de landbouwer de gronden die in rekening worden gebracht voor de berekening van het mestoverschot, in bezit of in gebruik moest hebben. Er moet ver genoeg worden teruggegaan in het verleden om grondenjacht onmogelijk te maken.

Mevrouw *Tinne Rombouts* weet dat in het vorige decreet een dergelijke datum stond. Deze keer hebben de indieners bewust ervoor gekozen om niet opnieuw een datum in te schrijven, die weer nieuwe en grotere discriminaties met zich meebrengt omdat bedrijven niet van hun eigen gronden gebruik kunnen maken. Bedrijven evolueren en kunnen van de ene eigenaar op de andere overgaan. Het voldoen aan het mestdecreet en het regelen van de mestafzet wordt door de indieners van het voorstel van decreet aan de bedrijfsleiding overgelaten.

De heer *Frans Wymeersch* vindt dit een theoretische benadering. In de praktijk zullen, bij gebrek aan grensdatum, talrijke bedrijven met een klein tekort aan gronden op grondenjacht gaan om aan de mestverwerkingsplicht te ontsnappen, met alle gevolgen voor de grondprijs.

De heer *Karlos Callens* heeft begrip voor de bezorgdheid van heer Wymeersch, maar is ervan overtuigd dat door de ontwikkelingen binnen de mestverwerking het probleem inzake verwerving van de gronden in 2007 niet zo groot zal zijn als de heer Wymeersch vreest.

De heer *Frans Wymeersch* merkt op dat de inhoud van het nieuwe decreet al een paar maanden bekend

is in de landbouwsector, waardoor men al in 2006 begonnen is met het verwerven van extra gronden om de mestverwerkingsplicht te ontlopen. Daarom stelt de VB-fractie 31 december 2005 voor als referentiedatum.

De heer *Bart Martens* meent dat de druk op de grond niet zal ontstaan door de bedrijven die door het nieuwe voorstel van decreet aan de mestverwerkingsplicht zullen worden onderworpen en die daaraan kunnen ontsnappen door enkele hectaren grond bij te kopen. De verplichte mestverwerking zal immers maar voor een deel van het wegwerken van het overschot zorgen. De rest van het overschot zal moeten worden weggewerkt door bijkomende grond, inkrimping van de veestapel en andere maatregelen. Ook de bedrijven die niet verplicht zijn aan mestverwerking te doen, willen gronden verwerven. De heer Wymeersch gaat er ten onrechte van uit dat de bedrijven alles zullen doen om de mestverwerkingsplicht te ontlopen. Een referentiejaar zal de regeling bovendienodeloos compliceren, ook administratief en voor de Mestbank. Het lid noemt dit puur dirigisme. De druk op de prijs zal vooral ontstaan door de grote vraag naar grond om het totale mestoverschot in te perken en niet zozeer door de hier beschreven situatie van bedrijven die een beperkte hoeveelheid grond nodig hebben om aan de verwerkingsplicht te ontsnappen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst, naast de ervaringen met referentiedata in het verleden, ook op de koppeling met het EPR-decreet. Een verschil tussen het mest- en EPR-decreet zou voor nieuwe administratieve en landbouwkundige problemen zorgen.

De heer *Frans Wymeersch* vreest dat de toekomst hem gelijk zal geven wat betreft de grondenjacht en repliceert dat voeling hebben met de praktijk niets met dirigisme te maken heeft.

De heer *Bart Martens* ontkent niet dat er druk is ontstaan op de landbouwgrond maar wijdt dit aan een ruimer fenomeen dan alleen het referentiejaar voor de berekening van het mestoverschot.

In een volgende vergadering geeft de heer *Frans Wymeersch* toelichting bij amendement nr. 20 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin. Het amendement strekt ertoe in artikel 28, §1, een zin in te voegen, die luidt als volgt: “Voor de berekening van het mestoverschot wordt als referentiekader de oppervlakte cultuurgronden genomen die het bedrijf per 31 december 2005 in eigendom of in gebruik heeft.”.

De indieners willen met het invoeren van een referentiekader de grondenjacht voorkomen. Het amendement heeft geen enkele invloed op de doelstellingen, maar wil kleinere en familiale landbouwbedrijven beschermen.

De heer *Erik Matthijs* verwijst naar de discussie die reeds gevoerd is in de commissie. De indieners van het voorstel van decreet hebben de keuze gemaakt om zo weinig mogelijk te werken met verwijzingen naar het verleden of met referentiedata- of referentiegegevens. Daarom kunnen zij dit amendement niet goedkeuren.

De heer *Frans Wymeersch* heeft begrip voor deze argumentatie, maar de vraag blijft hoe de indieners de grondenjacht dan wel zullen tegengaan.

De heer *Bart Martens* herhaalt zijn standpunt. Het lid ontkent niet dat er grondenjacht zal komen, maar dat is de prijs die de bedrijven betalen voor de vrijheid die ze krijgen bij de wegwerking van de mestoverschotten. De heer Martens herinnert eraan dat de zelfregulerende mestafzet een van de uitgangspunten van het nieuwe mestdecreet is. Indien wordt geopteerd voor zelfregulering in de plaats van betutteling kan niet worden uitgesloten dat bepaalde bedrijven op zoek zullen gaan naar grond.

De heer *Frans Wymeersch* herhaalt zijn vrees dat vooral de meer kapitaalkrachtige bedrijven die met een kleine overschrijding zitten, enkele hectaren zullen proberen te verwerven ten nadele van kleine, familiale bedrijven. Het lid had begrepen dat men vooral die laatste wilde beschermen. Indien er maatregelen kunnen worden ingebouwd in het voorstel om de grondenjacht te verhinderen, moet men dat volgens het lid ook doen. Het argument van de vrijheid is volgens de heer Wymeersch niet overtuigend, omdat de indieners tegelijk allerlei andere bepalingen opleggen aan de sector.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat geen enkele landbouwer verplicht is zijn grond te verkopen en dat het fenomeen dat de heer Wymeersch signaleert niet door het nieuwe decreet wordt veroorzaakt: het is al langer gekend.

De heer *Bart Martens* stelt nog dat wel degelijk met de levensvatbaarheid van de kleine, familiale bedrijven is rekening gehouden. Binnen de mestverwerkingsplicht wordt gewerkt met een franchise. De eerste schijf van bedrijfsmatig overschot (5.000 kg

N) is niet onderworpen aan de verwerkingsplicht. Dat is een nadrukkelijke tegemoetkoming aan kleine, grondgebonden bedrijven. Bovendien hoeven ze die niet zelf te verwerken maar kunnen ze ook mestverwerkingscertificaten kopen bij bedrijven die wel voldoende schaalgrootte hebben om te investeren in mestverwerking.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht nog toe dat amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet een §3 toevoegt aan artikel 28. Gelet op het belang dat Europa aan mestbalansen hecht, is het aangewezen om in het decreet op te nemen dat de Mestbank jaarlijks een mestbalans opmaakt van elk bedrijf.

HOOFDSTUK V

De mestverwerking

Artikel 29

Artikel 29 bevat de bepalingen over de mestverwerkingsplicht. Het algemeen principe van de mestverwerkingsplicht werd reeds uiteengezet bij de toelichting van het voorstel van decreet.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat amendement nr. 25 de bepaling wijzigt in artikel 29, §3, vierde lid. Aangezien de export of de verwerking van buitenlandse mest niet bijdraagt aan de oplossing van het mestprobleem in het Vlaamse Gewest, moeten er hiervoor volgens de indieners ook geen mestverwerkingscertificaten uitgereikt worden. In het volgende lid wordt het woord “verhandelbaar” vervangen door “overdraagbaar”.

Mevrouw Rombouts wil nog enkele accenten leggen namens de CD&V-fractie. De fractie meent dat er snel werk moet worden gemaakt van het informeren van de landbouwers over de basismestverwerkingsplicht van hun gemeente, namelijk 10, 20 of 30 procent. Bovendien lijkt het de fractie evident dat dit ook jaarlijks geëvalueerd wordt. Waarschijnlijk zullen er niet elk jaar grote wijzigingen optreden, maar het lijkt rechtvaardig dat dit toch goed wordt opgevolgd. Dit is een aandachtspunt voor de uitvoering van het decreet.

Een heel positief punt vindt CD&V de mogelijkheid dat effluenten van mestverwerking gespreid worden

op het land en dat daarmee rekening wordt gehouden voor het bepalen van het verwerkingsaandeel van de installatie. Ook het maximumpercentage mestverwerkingsplicht is een goede zaak, want het zorgt ervoor dat de mestverwerking economisch en technisch haalbaar blijft.

Het voorstel van decreet voert een nieuw systeem van mestverwerkingscertificaten (MVC) in. De fractie van mevrouw Rombouts heeft uit de hoorzittingen begrepen dat de landbouworganisaties eerder sceptisch staan tegenover deze certificaten. Dat is volgens het lid niet nodig indien een aantal randvoorwaarden worden ingevuld. De bezorgdheid dat certificaten veel te laat uitgereikt zullen worden, is terecht en werd ook besproken met de indieners. De indieners streven ernaar dat deze certificaten per kwartaal uitgereikt zullen worden. Het lid rekent erop dat de Vlaamse Regering en de Mestbank de praktische uitvoering van deze certificaten zo uitwerken dat het een werkbaar systeem wordt, dat zeer kort op de ontwikkelingen op het terrein inspeelt. Bovendien is ze ervan overtuigd dat goede modelcontracten ook de bezorgdheid kunnen wegnemen met betrekking tot het afleveren van de certificaten aan de landbouwers en/of verwerkers.

Minister *Kris Peeters* deelt de bezorgdheid van de indieners inzake het snel en efficiënt en toekennen van mestverwerkingscertificaten. De minister zal daarvoor de nodige bepalingen opnemen in het uitvoeringsbesluit. Voor het toekennen van MVC moet er een onderscheid gemaakt worden tussen MVC voor export van paardenmest en pluimveemest en MVC voor verwerkte mest.

Mestverwerkingscertificaten voor export van paardenmest en pluimveemest kunnen periodiek, bijvoorbeeld per kwartaal, toegekend worden op basis van de transportdocumenten die op dat moment gekend zijn bij de Mestbank.

Voor mestverwerkingsinstallaties die enkel Vlaamse mest ontvangen en enkel eindproducten produceren die buiten het Vlaamse Gewest worden afgezet via transportdocumenten, kunnen op een gelijkaardige wijze MVC op periodieke basis worden uitgereikt.

Bij de meeste mestverwerkingsinstallaties ligt de situatie volgens minister Peeters enigszins anders. De meeste installaties verwerken ook buitenlandse dierlijke mest of verwerken naast dierlijke mest ook andere producten, bijvoorbeeld energiegewassen,

andere plantaardige of dierlijke afvalstoffen. Vele installaties hebben ook eindproducten, bijvoorbeeld stikstofgas en spuiwater, die niet via transportdocumenten worden afgezet. Om voor die installaties te bepalen hoeveel Vlaamse dierlijke mest via de installatie is verwerkt – want er worden alleen MVC toegekend voor de verwerking van Vlaamse dierlijke mest – is de nutriëntenbalans van de mestverwerker nodig. Deze balans wordt jaarlijks opgemaakt.

Een periodieke toekenning van MVC is mogelijk mits de mestverwerker een deelbalans opmaakt voor een bepaalde periode, zodat de Mestbank de mogelijkheid heeft om op basis van deze deelbalans MVC toe te kennen. Als achteraf, na de opmaak van de volledige balans, blijkt dat door valse of foutieve informatie de effectief verwerkte, bewerkte of geëxporteerde hoeveelheid stikstof in een bepaald kalenderjaar, lager zou zijn dan de hoeveelheid stikstof waarvoor de Mestbank voor dat kalenderjaar MVC heeft uitgereikt, kan de Mestbank het verschil aan MVC annuleren.

Mevrouw *Tinne Rombouts* begrijpt uit het antwoord van de minister dat de Mestbank per kwartaal certificaten aflevert voor de mestverwerking in het voorbije kwartaal en dat op basis van tussentijdse balansen. Op basis van de eindbalans worden eventuele correcties doorgevoerd.

HOOFDSTUK VI

De ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven

Artikelen 30 en 31

De heer Bart *Martens* licht toe dat artikel 30 de omzetting van de nutriëntenhalte in nutriëntene-missierechten regelt, die ook uitgedrukt worden in dierenaantallen per categorie. In artikel 31 wordt de afoming of de annulatie van een percentage van die rechten bij overdracht geregeld. De rechten worden namelijk beperkt tot de hoeveelheid waarvan de mestafzet effectief is bewezen. Vervolgens wordt de regel van 25 percent afoming toegepast. Als dan blijkt dat de over te dragen rechten nog altijd groter zijn dan wat er aan dieren wordt gehouden, dan worden ze beperkt tot het reëel aanwezige aantal dieren.

De heer *Frans Wymeersch* verwijst naar zijn toelichting tijdens de algemene bespreking. Het lid bena-

drukt zijn bezorgdheid over de rundveehouderij, die immers nauwelijks van de groeimogelijkheden door mestverwerking gebruik kan maken. De fractie van het lid blijft voorts principieel tegenstander van de afroaming met 25 percent, ook al heeft het grootste deel van de sector zich er blijkbaar bij neergelegd. De heer Wymeersch vraagt de meerderheid om kleine correcties ten gunste van de rundveehouderij te overwegen. De omzetting van nutriëntenhalte naar nutriëntenemissierechten zorgt in de praktijk volgens het lid voor een bijkomende afroaming in die sector. Het lid pleit ervoor ook die berekening te maken. Ook in artikel 31, §3, wordt bij voorkeur een specifieke bepaling voor rundvee opgenomen. Voor rundvee zouden nutriëntenemissierechten vrij verhandelbaar moeten kunnen blijven.

Mevrouw *Tinne Rombouts* repliceert dat de indieners voldoende aandacht hebben gehad voor de situatie van de rundveehouders. Er werd overleg gepleegd met rundveehouders, zeker ook voor wat de omzetting van nutriëntenhalte naar nutriëntenemissierechten betreft. Er werd nadrukkelijk rekening gehouden met een correcte omzetting voor deze sector, ook wat betreft het aantal dieren. Een voorbeeldberekening kan dit aantonen.

Het lid ziet wel nog een knelpunt in het ontbreken van koppeling met de melkquotaverhandeling. Bij de vertaling van nutriëntenhalte naar nutriëntenemissierechten is die koppeling verloren gegaan. Het lid verwijst naar de opmerkingen die daarover werden gemaakt tijdens de hoorzitting.

In een volgende commissievergadering licht mevrouw Rombouts toe dat amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet nog wijzigingen aanbrengt aan artikel 30, §2. De door de Mestbank op grond van dit artikel toegewezen nutriëntenemissierechten gelden vanaf 1 januari 2007. De tekst van het voorstel van decreet bepaalt evenwel dat de nutriëntenemissierechten slechts wettelijke kracht krijgen vanaf 1 januari 2008 en dat tot dan het systeem van de nutriëntenhalte blijft bestaan. Eigenlijk zouden er dan twee systemen naast elkaar bestaan.

Dit zou betekenen dat landbouwers in 2007 slechts dieren zouden mogen houden in verhouding tot de hun toegekende nutriëntenhalte. In combinatie met de nieuwe uitscheidingscijfers opgenomen in dit decreet, zou dit voor een aantal landbouwers een daling betekenen van het aantal dieren die ze mogen houden. Aangezien de landbouwers hun nutriënten-

haltes kennen, kunnen ze bijgevolg op basis van de tabel in bijlage bij dit decreet hun nutriëntenemissierechten zelf eenvoudig berekenen. Het is dus aangewezen om de nutriëntenemissierechten reeds op 1 januari 2007 in werking te laten treden. Verschillende aanpassingen in de volgende artikelen vloeien nog voort uit deze wijziging.

In het laatste lid van artikel 30, §2 worden de nutriëntenemissierechten toegekend op niveau van het bedrijf, terwijl de berekeningsbladen van de nutriëntenhalte zijn toegekend op niveau van de inrichting, zoals het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen voorschrijft. Om de nutriëntenemissierechten te kunnen berekenen, moeten de berekeningsbladen van alle inrichtingen (de term van het oude decreet) die nu geïntegreerd worden in het nieuwe begrip “bedrijf”, samengevoegd worden. Voortaan zal er op basis van een bedrijf worden geteld, voorheen op basis van een inrichting.

Wegens de terechte bezorgdheid die werd geuit tijdens de hoorzittingen en in de commissie, worden enkele cijfers met betrekking tot rundvee in de tabel in artikel 30, §3 in overleg met de Mestbank gewijzigd. Het is de bedoeling om de vroegere nutriëntenhaltes op een dergelijke wijze om te zetten in nutriëntenemissierechten, dat de individuele landbouwer nog steeds evenveel dieren kan houden als op basis van hun vroegere nutriëntenhaltes.

Omdat er in het voorstel van decreet meer diercategorieën vermeld zijn dan in het nu nog geldende mestdecreet moeten de nutriëntenemissierechten-dieren (NER-D) voor elke diercategorie zo bepaald worden dat hieraan tegemoet wordt gekomen. Om dat te bereiken moeten de voorgestelde cijfers aangepast worden, namelijk de cijfers voor vervangingsvee van 1 jaar tot 2 jaar, van runderen jonger dan 1 jaar en andere runderen. Ook de cijfers van de nertsen worden aangepast, in het voorstel van decreet stonden daar nog de oude uitscheidingscijfers.

Ook amendement nr. 21 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in de tabel in artikel 30, §3. Bij de diersoort rundvee, categorie a) melkvee, subcategorie vervangingsvee van 1 jaar tot 2 jaar wordt de waarde 83,00 vervangen door 73,00. Bij dezelfde diersoort categorie b) mestvee, subcategorie runderen jonger dan 1 jaar wordt de waarde 43,00 vervangen door 31,7.

De heer *Erik Matthijs* verwijst naar de eerdere toelichting van mevrouw Rombouts bij amendement nr. 25. De door de indieners van het voorstel van decreet voorgestelde aanpassing komt grotendeels tegemoet aan de bezorgdheid van de heer Wymeersch.

De heer *Patrick Lachaert* bevestigt dat de indieners hebben geprobeerd om de nutriëntenhalte zo juist mogelijk te vertalen naar emissierechten.

Mevrouw *Tinne Rombouts* merkt op dat in artikel 31, §1 staat dat de nutriëntenemissierechten geheel of gedeeltelijk overdraagbaar zijn vanaf een door de Vlaamse Regering vast te stellen aantal dieren. Er wordt echter niet in aantal dieren gerekend, maar met nutriëntenemissierechten. Om dezelfde eenheid te gebruiken, wordt het aantal “dieren” door amendement nr. 25 vervangen door “nutriëntenemissierechten”.

Amendement nr. 22 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe in artikel 31, §3, na het woord “stopgezet”, de volgende zinnen in te voegen: “Dit geldt voor alle diersoorten behalve voor rundvee. Voor rundvee blijven de nutriëntenemissierechten vrij verhandelbaar.”.

De heer *Frans Wymeersch* herhaalt zijn bedenkingen bij de afbouw van de rundveestapel. De afbouw zal nog worden versneld door de bepaling dat ongebruikte emissierechten niet meer zullen kunnen worden verhandeld. Naast de vaste afroaming van 25 percent bij overname komt er immers ook nog een afbouw van de niet-gebruikte rechten. De rundveesector moet de hefbomen krijgen om op een verantwoorde wijze de bedrijfsvoering aan te passen. Elke rundveehouder moet de vrijheid hebben om tijdelijk minder dieren te houden.

De heer *Erik Matthijs* erkent dat de afroaming in de melkveehouderij niet wenselijk is. Daarom hebben de indieners van het voorstel van decreet zelf een aanpassing van artikel 34, §1, opgenomen in amendement nr. 25 (cfr. infra). Over de verhandeling van de nutriëntenemissierechten staat duidelijk bepaald dat de Vlaamse Regering de regels daarvoor zal vastleggen in een uitvoeringsbesluit. Dat geldt dus ook voor de nutriëntenemissierechten voor rundvee.

Artikelen 32 en 33

De heer *Bart Martens* licht toe dat artikel 32 de bezwaarprocedure bij de toewijzing van nutriëntenemissierechten betreft, terwijl artikel 33 de annulering van de rechten regelt voor de bedrijven die ingingen op het aanbod uit het zogenaamde stopzettingsdecreet (decreet van 9 maart 2001 tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest afkomstig van een of meerdere diersoorten).

Artikel 34

De heer Martens stelt dat artikel 34 de bedrijfsontwikkeling door overname van nutriëntenemissierechten betreft en dus gaat over de bedrijven die rechten ontvangen. Artikel 34, §1, bepaalt dat de overname van nutriëntenemissierechten zonder annulering mogelijk is bij een overname in familieverband, het verwerven van rechten in het kader van een eerste installatie van een bedrijf of indien 25 percent van de rechten extra verwerkt wordt bovenop de hoeveelheid die overeenkomstig artikel 29 moet verwerkt worden. Artikel 34, §2, stipuleert duidelijk dat bedrijven die een stopzettingsvergoeding ontvingen, op basis van dit artikel niet weer kunnen gaan groeien door overname van rechten.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht de wijzigingen toe die door amendement nr. 25 in artikel 34 worden aangebracht. De huidige tekst van het voorstel van decreet bepaalt reeds in §1, 2°, b) dat nutriëntenemissierechten zonder reductie met 25 percent kunnen worden overgenomen door bloed- of aanverwanten in de eerste neerdalende lijn. De wettelijke echtgenoot of echtgenote moet evenwel ook worden beschouwd als behorende tot de dichte familiale kern. De uitzondering moet dan ook worden uitgebreid tot die groep.

In §1, 2°, d) wordt een verwijzing naar de bedrijfsgroep toegevoegd. Omdat de mestverwerkingsplicht in artikel 29 niet op het niveau van het bedrijf geldt, maar wel op het niveau van de bedrijfsgroep, is het correcter te stellen dat die mestverwerking moet gebeuren bovenop de mestverwerkingsplicht van de bedrijfsgroep waartoe het betrokken bedrijf behoort.

Er wordt ook voorgesteld een e) toe te voegen §1, 2°. Als een melkquotum en de bijhorende nutriëntenemissierechten worden overgenomen, moet er geen afroaming zijn van de 25 percent nutriëntenemissierechten. De huidige regelgeving wordt volgens mevrouw Rombouts overgenomen.

Artikelen 35, 36 en 37

De heer *Bart Martens* vervolgt met de toelichting van de artikelen 35 tot 37 over de bedrijfsontwikkeling na extra bewezen mestverwerking, een andere mogelijkheid voor een bedrijf om te groeien. Daar toe moet een landbouwer in het jaar voorafgaand aan de uitbreiding niet alleen de uitgebreide mestverwerkingsplicht nakomen maar daarenboven nog eens 25 percent extra verwerken, zodat hij niet alleen zijn toekomstige productie maar ook een deel van het bestaande overschot mee verwerkt. Bovendien wordt daar in de toelichting uitdrukkelijk aan toegevoegd dat deze ontwikkeling slechts mogelijk is als de doelstellingen op het vlak van vermesting en verzuring worden gehaald. Het is dus niet zo dat voortaan alles mogelijk wordt wat bedrijfsontwikkeling betreft, zoals door mevrouw Dua werd gesuggereerd. De uitstoot van ammoniak moet globaal beperkt blijven tot onder het plafond uit de Europese NEC-richtlijn. Mocht de ontwikkeling leiden tot de overschrijding daarvan, dan kan de Vlaamse Regering passende maatregelen nemen, staat in de memorie van toelichting, zoals onder meer een beperking van de hoeveelheid nutriëntenemissierechten die op basis van dit artikel kunnen worden toegekend.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat amendement nr. 25 ook artikel 35 wijzigt. Omdat de mestverwerkingsplicht in artikel 29 niet op het niveau van het bedrijf geldt, maar wel op het niveau van de bedrijfsgroep, is het correcter te stellen dat het bedrijf deel moet uitmaken van een bedrijfsgroep die aan haar mestverwerkingsplicht heeft voldaan. Een gelijkaardige wijziging werd bij artikel 34 toegelicht. Er zijn ook nog enkele tekstuele aanpassingen in artikel 35.

Amendement nr. 11 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems strekt ertoe de artikelen 35 tot 37 te schrappen.

Volgens mevrouw *Vera Dua* wordt in het nieuwe mestdecreet de uitbreiding van de veestapel terug toegelaten. Dit is in tegenstrijd met het tot op heden gevoerde beleid: in de voorbije jaren werd met succes

een systematische afbouw van de veestapel gerealiseerd, onder meer door de warme sanering, gerealiseerd via het stopzettingsdecreet. Daarvoor werd veel belastingsgeld betaald. Bedrijfsontwikkeling werd in de vorige legislatuur mogelijk gemaakt via samenvoeging waardoor individuele bedrijven konden groeien zonder dat de totale mestproductie steeg. Integendeel, door het principe van afroaming bij samenvoeging werd een bijdrage geleverd aan de oplossing van het mestprobleem. Dit systeem wordt ook in dit nieuwe mestdecreet voorzien en laat dus voldoende bedrijfsdynamiek toe. Daarbovenop opnieuw de uitbreiding van vergunningen toestaan, is volgens het lid echter de klok helemaal terugdraaien.

De heer *Patrick Lachaert* laat opmerken dat een van de principes van het voorstel van decreet ook is dat het verleden niet wordt genegeerd. Er is in de tekst van artikel 34, §2 een bepaling opgenomen die stelt dat een verhoging van de mestproductie of een nieuwe mestproductie uitgesloten is voor bedrijven waarvoor geheel of gedeeltelijk een stopzettingsvergoeding werd bekomen.

De heer *Bart Martens* herhaalt dat in het voorstel van decreet twee systemen van bedrijfsontwikkeling worden mogelijk gemaakt. Een daarvan is de nutriëntenemissierechten van een ander bedrijf overnemen, waarbij een deel wordt afgeroomd. Het andere staat uitbreiding toe op grond van extra bewezen verwerking. Beide systemen maken het overschot niet groter, maar zorgen voor de verkleining van het bestaande mestoverschot: het eerste door de afroaming, het tweede door een bijkomende verwerking te eisen bovenop de uitbreiding. Dat de combinatie van beide zou leiden tot de vergroting van de veestapel, moet volgens het lid nog bewezen worden. Bovendien staat in de toelichting duidelijk dat, als de Vlaamse Regering het tweede systeem operationaliseert, zal gewaakt worden over het halen de ammoniakreductiedoelstelling.

De uitbreiding op grond van het tweede systeem zal dus volgens de heer Martens uiteraard geplafonneerd moeten worden in de uitvoeringsbesluiten. Daarbij kan de regering zich baseren op het ammoniakreductieplan, waaruit nu al blijkt dat de sporen van emissiearme onderwerking en stallen ternauwernood zullen volstaan om die doelstelling te halen. Er is met andere woorden geen echte milieugebruiksruimte om de veestapel te doen stijgen. Het lid pleit voor vertrouwen in de Vlaamse Regering, die bij het vastleggen van de spelregels voor bedrijfsontwikke-

ling oog zal hebben voor de ammoniakreductie die Europa oplegt. De Vlaamse Regering kan daartoe onder meer het aantal dieren beperken dat er via dat spoor kan bijkomen. Het lid wijst er ook nog op dat het genoemde systeem pas tegen het einde van de regeerperiode in werking kan treden, want eerst moet aan de hand van de verwerkingscertificaten blijken dat in het Vlaamse Gewest meer dan 13 miljoen kilogram stikstof wordt verwerkt. De certificaten worden vanaf 2007 toegekend en tegen midden 2008 kan nagegaan worden of men de voornoemde hoeveelheid heeft bereikt. Dan pas kan volgens de heer Martens de bedrijfsontwikkeling mogelijk worden gemaakt bij uitvoeringsbesluit, dus tegen 2009.

De heer *Erik Matthijs* voegt eraan toe dat deze uitbreidingsmogelijkheid ook werd ingeschreven als incentive voor de sector om de mestverwerking verder te operationaliseren met het oog op het wegwerken van het overschot.

HOOFDSTUK VII

Gebiedsgericht beleid

Artikelen 38 tot 41

De artikelen 38 tot en met 41 handelen over het gebiedsgerichte beleid. De heer *Bart Martens* licht toe dat de Vlaamse Regering in bepaalde zones of delen ervan de uitrijverbodregeling kan verstrengen, de omzetting in nutriëntenemissierechten voor bepaalde diersoorten beperken, een gebiedsgerichte opkoopregeling in het leven roepen, en strengere maatregelen inzake mestafzet, vestiging of uitbreiding van bedrijven in bepaalde gemeenten uitvaardigen.

HOOFDSTUK VIII

Het flankerend beleid

Artikelen 42 en 43

Dit hoofdstuk handelt over het flankerende beleid. In artikel 42 wordt volgens de heer Martens de juridische basis gelegd voor een systeem van beheersovereenkomsten, waardoor landbouwers kunnen beloond worden voor een milieuresultaat dat verder gaat dan het wettelijke opgelegde minimumresultaat. Arti-

kel 43 maakt steunmaatregelen mogelijk. Die moeten uiteraard stroken met de Europese regels inzake staatsteun, wat betekent dat het in elk geval moet gaan over resultaten die verder gaan dan het wettelijke minimum.

HOOFDSTUK IX

Realisatierapportage

Artikel 44

Artikel 44 handelt over de realisatierapportage. Het systeem van de voortgangsrapporten is volgens de heer Martens een goede informatiebron. In het voorstel van decreet wordt, in tegenstelling in tot het bestaande decreet, nu duidelijk bepaald dat deze rapporten voortaan ook een overzicht moeten geven van de milieuresultaten, met name de evolutie in de nitraatresidunormen, de ammoniakdeposities, de waterkwaliteit en de fosfaatverzadigingsgraad. Elk jaar voor 15 oktober moet het rapport aan de Vlaams minister voor Leefmilieu worden voorgelegd. Het rapport moet ook aan het Vlaams Parlement worden bezorgd.

HOOFDSTUK X

Technische Werkgroep Nutriënten

Artikelen 45 en 46

Deze artikelen gaan over de oprichting van de Technische Werkgroep Nutriënten, die volgens de heer Martens een voortzetting is van de huidige stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek.

Minister *Kris Peeters* antwoordt op een opmerking in het legistiek advies over het onduidelijke statuut van de technische werkgroep. De Technische Werkgroep Nutriënten is een overlegorgaan, zonder rechtspersoonlijkheid, dat in de eerste plaats zal optreden als een denktank waar alle belangengroepen, zowel sectororganisaties als milieuverenigingen, zich treffen en overleggen over de mestproblematiek in ruime zin. De vergaderingen van de Technische Werkgroep Nutriënten vinden plaats in de zetel van de Vlaamse Landmaatschappij en een ambtenaar van de Mestbank zal het secretariaat waarnemen. Er is dan ook

geen personeel rechtstreeks verbonden aan de technische werkgroep. De werkgroep is dan ook niet opgericht op basis van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

HOOFDSTUK XI

De afzet en het vervoer van meststoffen

Artikelen 47 tot 60

Artikel 47 handelt over de afzet van meststoffen. De heer *Karlos Callens* wijst namens de indieners op een belangrijke wijziging ten opzichte van het huidige decreet. Daarin stond dat de Mestbank zou instaan voor de verwerking of de verwijdering van de mest die de landbouwer zelf niet kon afzetten. Vanwege de praktische onhaalbaarheid werd deze bepaling vervangen door een bepaling die de keuze aan de landbouwer zelf laat tussen tijdelijke opschorting of uiteindelijk zelfs stopzetting van de productie.

De artikelen 48 tot en met 60 betreffen de regeling voor het vervoer van meststoffen.

De basisregels staan in artikel 48. De indieners hebben gezocht naar administratieve vereenvoudiging met een internetloket voor melding, namelding en afmelding. De artikelen 49 en volgende gaan hoofdzakelijk over afwijkingen ten opzichte van artikel 48. Het gaat daarbij onder meer om transport van dierlijke mest naar eigen gronden of naar een exploitatie van een andere landbouwer mits aan een aantal voorwaarden is voldaan en mits het opstellen van een overeenkomst en een melding. Deze afwijkingen zijn ook mogelijk als dergelijke transporten gebeuren door een erkende mestvervoerder. Nog andere afwijkingen zijn mogelijk. Alle transporten die zouden gebeuren in strijd met dit decreet of de toepasselijke Europese verordeningen zijn expliciet verboden.

Artikel 59 bepaalt dat op de transportdocumenten steeds de vervoerde hoeveelheid en de samenstelling moet vermeld worden. Daarbij wordt de keuze gelaten om ofwel het forfaitaire samenstellingcijfer te gebruiken ofwel de samenstelling te bewijzen met analyseresultaten. In bepaalde omstandigheden kunnen die resultaten ook verplicht worden gesteld.

Artikel 60 biedt de mogelijkheid aan aanbieders van bepaalde meststoffen om een aanvraag in te dienen om voor bepaalde transporten geen beroep te hoeven

doen op erkende mestvervoerders. Het kan volgens de heer *Callens* bijvoorbeeld gaan over schuimaarde of gehygiëniseerde eindproducten van erkende installaties. Als garantie worden wel een verzendocument en een melding aan de Mestbank opgelegd.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat amendement nr. 25 in de laatste zin van artikel 47, §1, vierde lid, de woorden ‘en stelt ondermeer het model van inscharringscontract vast’ schrapt. Door deze weglating krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de vaststelling van het model van inscharringscontract te delegeren aan de bevoegde minister.

Het amendement nr. 25 wijzigt ook artikel 54, dat handelt over het verbieden van mesttransporten door de Mestbank. Mesttransporten naar niet-Europese landen maar ook bijvoorbeeld naar Wallonië vallen niet onder de Europese verordeningen, maar zijn vaak verboden volgens de plaatselijke wetgeving. Transporten die niet voldoen aan de wetgeving van het land of de regio van bestemming, zorgen daar voor problemen. Daarom vragen die landen en regio's om de transporten in het land of de regio van herkomst al te verbieden. Het kan bijvoorbeeld gaan over een transport naar Wallonië dat niet beantwoordt aan de voorschriften van het Waalse Gewest.

HOOFDSTUK XII

Handhaving

De heer *Karlos Callens* stelt dat de artikelen over de handhaving het sluitstuk vormen van het voorstel van decreet. Belangrijk voor de indieners is de rol van de Mestbank, die, anders dan vroeger, vertrekt van haar ondersteunende taak in het kader van een participatief milieubeleid. De Mestbank heeft een knipperlichtfunctie en zal de landbouwers maximaal sensibiliseren en verwittigen van een mogelijke overtreding. Aansluitend bij het ontwerp van milieuhandhavingsdecreet zullen ambtenaren kunnen optreden met raadgevingen en aanmaningen. Voor de bestraffing is in hoofdzaak gekozen voor het eenvoudigere instrument van de administratieve geldboete.

Artikelen 61 en 62

Het toezicht op de naleving van het decreet zal worden uitgeoefend door de geëigende ambtenaren van de Mestbank. Zij beschikken volgens de heer *Callens* over alle mogelijkheden om hun opdracht naar beho-

ren uit te voeren: onderzoek uitoefenen, personen ondervragen, het zich laten voorleggen van de benodigde documenten, stalen nemen, toegang krijgen tot de betrokken ruimten, voertuigen stoppen enzovoort.

Artikel 63

De heer Callens stelt dat het voorstel van decreet resoluut kiest voor het invoeren van een stelsel van administratieve boetes die een reeks heffingen vervangen. Artikel 63 bevat de opsomming van deze boetes.

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat amendement nr. 25 ook wijzigingen aanbrengt in artikel 63. De wijzigingen in §1 en §2 hebben hetzelfde doel. Omdat het voorstel van decreet en de erbij horende verplichtingen op 1 januari 2007 in werking zullen treden, is het nodig om voor de berekening van het opslagverschil ook te werken met de datum van 1 januari en om het opslagverschil te berekenen op basis van de opgeslagen hoeveelheden op 1 januari van een bepaald kalenderjaar en op 1 januari van het volgende kalenderjaar. Bovendien maakt die wijziging het mogelijk om de landbouwers de kans te geven de reële mestopslag op 1 januari 2007 aan te geven in plaats van de boekhoudkundige mestopslag, die om diverse redenen soms vertekend is. De Mestbank zal steekproefsgewijs de reële mestopslag controleren.

In artikel 63, §4 worden door amendement nr. 25 de woorden ‘Bij de vaststelling van een tweede en volgende overtreding’ en ‘Bij de vaststelling van een volgende overtreding’ vervangen door ‘Bij de herhaling van een overtreding’. Deze aanpassing hangt samen met een wijziging van artikel 64, §1 (cfr. *infra*).

In §8, eerste lid, wordt toegevoegd “erkende mestvoerders, als vermeld in artikel 23,9°”. Indien uit de aangifte van de erkende mestvoerder blijkt dat de mestbalans niet correct is, moet hij volgens de indieners eveneens een boete krijgen.

Het amendement bevat ook een wijziging van 63, §21. Mevrouw *Rombouts* licht toe dat volgens de tekst van het voorstel van decreet aan de bedrijfsgroep die zich niet houdt aan de mestverwerkingsplicht zoals voorzien in artikel 29 van het decreet, een boete wordt opgelegd. Evenwel dekt artikel 29 niet de volledige mestverwerkingsplicht. De landbouwer kan immers op eigen initiatief een bijkomende mestverwerkingsplicht op zich nemen door op grond van artikel 34, §1, 2°, d) een overname van nutriëntenemissierechten te doen zonder reductie met 25 percent. De landbou-

wer moet dan 25 percent van de uitbreiding bijkomend verwerken. Daarom is het nodig de boete zoals bepaald in artikel 63, §21 uit te breiden naar de mestverwerkingsplicht voorgeschreven in artikel 34 van het voorstel van decreet. Als de landbouwer dus de bijkomende mestverwerkingsplicht niet vervult, krijgt hij ook een boete.

Artikelen 64 tot 70

De heer *Karlos Callens* stelt dat in de artikelen 64 tot 70 de praktische procedure wordt geregeld voor het opleggen en innen van de administratieve boetes evenals voor de behandeling van de verzoeken tot kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar de hoorzitting en zegt te begrijpen dat het voor landbouwers bijzonder frustrerend is als boetes uitgeschreven worden verschillende jaren na de overtreding. Hierdoor mist de eerste boete vanzelfsprekend het waarschuwend karakter en heeft de landbouwer ook niet de kans om zijn gedrag aan te passen. Het is de bedoeling van de indieners dat de landbouwers zeer snel op hun fouten gewezen worden door de Mestbank. De verdubbeling van de boete bij herhaling, impliceert dat de landbouwer de kans moet krijgen om zijn fouten recht te zetten. Dat kan uiteraard niet wanneer hij van de eerste overtreding pas op de hoogte wordt gesteld nadat de tweede of zelfs derde overtreding begaan is.

Amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet bevat een aanpassing van artikel 64, §1. De toevoeging zorgt er volgens mevrouw *Rombouts* voor dat de boete voor overschrijding van de NER (artikel 63, §4) opgelegd wordt binnen het jaar na de overtreding. Doordat dit meer werk vergt dan de boetes opgenomen in artikel 63, §5 tot en met §20, wordt de termijn van 1 juli verlengd tot 31 december.

De heer *Frans Wymeersch* heeft een opmerking bij artikel 64, §2. Het lid vindt het gedeelte over de aanwending van de administratieve geldboetes vaag en verwijst in dit verband ook naar een opmerking in het legistiek advies. Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met “integraal aangewend voor landbouwers, meer bepaald in het kader van dit decreet”. De fractie van het lid heeft ook vragen bij de bepaling dat de boetes worden geïnd voor orde van het Minafonds. Het lid stelt voor de opbrengsten van de boetes aan te wenden voor initiatieven inzake mestverwerking en dergelijke, dus om de doelstellingen

van het decreet te realiseren. Er komt dan doorgaans de opmerking dat dit niet kan omdat het als verdoken overheidssteun kan worden geïnterpreteerd. De heer Wymeersch begrijpt dat argument niet. Het is toch de landbouwer die betaalt, terwijl de overheid alleen als doorgeefluik optreedt? Eventueel kunnen de boetes als bijdrage worden geïnd en rechtstreeks in een fonds worden gestort ten behoeve van de landbouwers.

De heer *Karlos Callens* vindt dat een gevaarlijke piste. Het lid wijst op de Europese regeling inzake staatsteun en vindt het onverstandig in een decreet in te schrijven dat de opbrengst van boetes zal worden aangewend voor de ondersteuning van verplichte mestverwerking. De Europese Commissie zal geen verstoring van de concurrentie dulden. Net om die reden werd de tekst van het voorstel eenvoudig gehouden. Er wordt alleen gesteld dat de middelen kunnen worden ingezet om de tweevoudige doelstelling – ecologisch en economisch – van het decreet te bereiken.

De heer *Frans Wymeersch* wijst op de opmerking in het legistiek advies dat deze bepaling net te vaag is.

De heer *Patrick Lachaert* wijst op andere mogelijkheden om onder bepaalde voorwaarden subsidies uit te keren, bijvoorbeeld in het kader van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). In een milieu-decreet, dat gericht is op de realisatie van de milieu-doelstellingen die zijn vastgelegd in de Europese nitraatrichtlijn, kan geen subsidieregeling worden opgenomen om deze doelstellingen te halen. In die context is subsidiëring alleen mogelijk voor landbouwers die verder gaan dan de doelstellingen van de nitraatrichtlijn. Binnen het landbouwbeleid is onder bepaalde voorwaarden wel ondersteuning mogelijk.

Het is bovendien onduidelijk hoeveel de geldboetes zullen opbrengen, gelet op het feit dat de basisheffing wordt afgeschaft, maar de opbrengst zal in elk geval worden aangewend voor landbouwers. De formulering “voor de landbouwers” is ook ruimer dan mestverwerking.

De heer Lachaert en de heer *Karlos Callens* laten bovendien opmerken dat de basisheffing op mestproductie uit het decreet werd geschrapt. Daardoor krijgt de sector meer ademruimte. Het gaat volgens de heer Lachaert over een heffing van 150 tot 200 euro die werd opgelegd aan ongeveer 33.000 landbouwbedrijven.

De bekommernis van de heer *Frans Wymeersch* is dat het hele werkveld, met inbegrip van de overheid, de uitbouw van mestverwerking ondersteunt. De middelen waar het hier om gaat, komen tenslotte van de landbouwer zelf en kunnen volgens het lid perfect voor de landbouwer worden aangewend. Eventueel kan worden gedacht aan een solidariteitsfonds waaraan ook andere dan landbouwers bijdragen. Het goedkoper en aantrekkelijker maken van de mestverwerking zal mee helpen de doelstellingen van het decreet te realiseren.

De heer *Bart Martens* sluit zich aan bij het standpunt van de heer Lachaert. Steun aan de mestverwerking kan slechts indien, zoals in Bretagne, daarmee een resultaat wordt bereikt dat verder gaat dan de nitraatrichtlijn. Het is bovendien niet logisch geldboetes, die er net zijn voor onvoldoende mestverwerking, voor te stellen als een retributie voor mestverwerking. De landbouwers die voldoen aan de mestverwerkingsplicht betalen immers geen boete.

Amendement nr. 23 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe artikel 64, §2, te vervangen door wat volgt: “De administratieve geldboetes, vermeld in dit decreet, worden geïnd door de Mestbank. De opbrengst van de administratieve geldboetes wordt integraal gestort in een fonds en aangewend voor ondersteuning van mestverwerkingsinitiatieven.”.

De heer *Frans Wymeersch* herhaalt dat een dergelijk fonds ervoor zou kunnen zorgen dat de verwerkingskostprijs niet hoger is dan de afzet op de grond. Als een derde van de kostprijs van de mestverwerking door dit solidariteitsfonds zou kunnen worden vergoed, zou er veel meer verwerkt worden en zou de druk naar afzet op het land worden verminderd. Dit fonds zou gespijsd worden door de overschotbedrijven, de solidarisering mag niet open getrokken worden naar alle bedrijven.

He lid heeft begrepen dat tegen dit amendement wordt ingebracht dat ook de inkomsten uit boetes overheidsmiddelen zijn. De heer Wymeersch is er niet van overtuigd dat dit de visie van de Europese Commissie zal zijn. Men kan even goed zeggen dat het middelen uit de sector zijn, waarbij de overheid alleen als doorgeefluik optreedt. Als Europa dit toch als overheidssteun ziet, moet de Vlaamse overheid op een andere manier een solidariteitsfonds opstarten, want dat is haar verantwoordelijkheid. Het lid pleit

ervoor om die denkoefening alvast mogelijk te maken in het voorstel van decreet.

Artikelen 71 en 72

De heer *Karlos Callens* vraagt aandacht voor de strafbepalingen in de artikelen 71 en 72. De indieners menen dat voor een aantal zwaardere overtredingen de administratieve boetes niet volstaan. Daarom worden ook echte strafbepalingen opgenomen voor zwaardere overtredingen.

HOOFDSTUK XIII

Slotbepalingen

Artikelen 73 tot 88

Mevrouw *Tinne Rombouts* licht toe dat het amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet ook de slotbepalingen wijzigt. Het hoofdstuk XIII Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en slotbepalingen (bestaande uit de artikelen 73 tot 84) en het hoofdstuk XIV Inwerkingtreding (dat bestaat uit artikel 85), worden vervangen door een hoofdstuk XIII Slotbepalingen, bestaande uit de artikelen 73 tot 88.

In de tekst van artikel 79, 2° van het voorstel van decreet wordt de nutriëntenhalteregeleling, zoals ingeschreven in artikel 33bis van het huidige decreet van 23 januari 1991, voor een jaar verlengd. Daarnaast wordt ook de bijhorende heffing (opgenomen in artikel 21, §6) voor een jaar verlengd. Beide verwijzingen moeten volgens de indieners van het amendement evenwel worden geschrapt om de nutriëntenemissierechten van toepassing te laten zijn op 1 januari 2007. In het andere geval zouden de twee onderscheiden regelingen betreffende de nutriëntenhalte en de nutriëntenemissierechten parallel van toepassing zijn.

Artikel 80, §2 van het voorstel van decreet verwijst naar de nutriëntenhalteregeleling en stelt dat voor het productiejaar 2007 nog steeds een superheffing SH1 zal worden berekend op niveau van de landbouwer als de nutriëntenhalte wordt overschreden. Omdat het amendement nr. 25 tot doel heeft de nutriëntenhalteregeleling af te schaffen vanaf 1 januari 2007, moet de voorgestelde bepaling in artikel 80, §2 worden geschrapt.

Het productiejaar 2006 wordt pas het jaar nadien, in 2007 dus, bij de Mestbank aangegeven. Begin 2007 is evenwel het nieuwe decreet van toepassing met een andere dierenindeling dan de aangifteplicht in het decreet van 23 januari 1991. Zo zal de nieuwe aangifteplicht een onderscheid maken tussen melkkoeien wat betreft de jaarlijkse melkproductie, een onderscheid dat niet wordt gemaakt in de nu nog geldende regeling van de aangifteplicht. Landbouwers kunnen in 2007 enkel de dieren aangeven zoals ze hen bekend waren tijdens het productiejaar, zijnde 2006. Om deze redenen is het volgens mevrouw Rombouts nodig om de aangifteplicht van het productiejaar 2006 bij wijze van overgangsregeling te laten gebeuren op grond van artikel 3 van het decreet van 23 januari 1991. Daartoe wordt door het amendement een bepaling opgenomen in artikel 83, §3.

Bijlage bij het decreet

Amendement nr. 24 van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin strekt ertoe de bijlage bij het decreet te vervangen. Het amendement sluit aan bij amendement nr. 21 van dezelfde indieners dat ertoe strekt enkele cijfers in de tabel in artikel 30, §3, te wijzigen bij de diersoort rundvee. De heer *Frans Wymeersch* verduidelijkt dat het de bedoeling is om, omwille van het gelijkheidsbeginsel, ook voor de rundveesector een compensatie te behouden door de uitscheidingsnormen van de subcategorieën van artikel 5, §1 van het decreet van 23 januari 1991 te behouden.

3. Stemmingen

Het amendement nr. 25 van de indieners van het voorstel van decreet, dat de tekst van het voorstel volledig vervangt, wordt als basis voor de artikelsgewijze stemming genomen. De amendementen van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems met de nrs. 1 tot 11 en de amendementen van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin met de nrs. 12 tot 24 worden ter stemming gelegd als subamendementen op amendement nr. 25.

De subamendementen van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems met de nrs. 1 tot 11 worden verworpen met 13 stemmen.

De subamendementen van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin met de nrs. 12 tot 24 worden verworpen met 3 stemmen tegen 10.

Het amendement nr. 25 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Tweede lezing

De heer *Frans Wymeersch* vraagt de tweede lezing van het voorstel van decreet op basis van artikel 68, 1, b). Door de aanneming van amendement nr. 25 wordt de tekst van het decreet volledig vervangen. De heer Wymeersch acht een tweede lezing nuttig om de commissie de tijd te geven de gewijzigde tekst te bestuderen. Dat Vlaams Belang zich onthouden heeft bij de stemming over het amendement, betekent niet dat de fractie zich ook zal onthouden bij de stemming in de plenaire vergadering.

Vragen aan de minister

Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt tot slot van de eerste lezing nog de aandacht van de minister voor enkele knelpunten. Het is voor de landbouwers van belang dat er zo snel mogelijk een derogatie-aanvraag gebeurt. Heeft de minister bij het recente overleg met de Europese Commissie vernomen dat de derogatie nog steeds tot de mogelijkheden behoort?

De nutriëntenemissierechten gaan in op 1 januari 2007, maar tegelijk blijft de koppeling tussen nutriëntenhalten en milieuvergunningen nog bestaan tot 31 december 2007. Het lid wijst erop dat de indieners overeen zijn gekomen dat de nutriëntenhalten onverminderd worden omgezet naar nutriëntenemissierechten. Mevrouw Rombouts wil vermijden dat de blijvende koppeling aanleiding zou geven tot de afname van nutriëntenemissierechten. Het lid vraagt dat de minister zich daartoe te engageren.

Het lid heeft ook nog een praktische opmerking. Landbouwers en erkende vervoerders zijn verantwoordelijk dat er op een bepaald stuk akkerland niet te veel mest wordt afgezet. Stel dat de transporteur een fout maakt en uitrijdt op het verkeerde veld. Wie is dan verantwoordelijk? Het lid pleit voor klaarheid in de uitvoeringsbesluiten.

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat de Europese Commissie wacht op de definitieve goedgekeurde tekst van het voorstel van decreet. Daarna zal zij met de Vlaamse Regering de derogatie behandelen. De omzetting van nutriëntenhalten naar emissierechten kan volgens een wiskundige berekening gebeuren, meent de minister. Ten aanzien van de laatste vraag van mevrouw Rombouts lijkt het de minister dat de verantwoordelijke degene is die de fout heeft gemaakt. Er zal in het concrete geval moeten worden onderzocht wie dat is.

IV. TWEEDE LEZING

Op 12 december 2007 wordt de tweede lezing gehouden over het voorstel van decreet. De in eerste lezing aangenomen artikelen zijn opgenomen in *Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/4.

Inleiding

De heer *Frans Wymeersch* meent dat enkele dagen uitstel voor de goedkeuring van het voorstel van decreet zinvol zijn geweest, gelet op een persbericht van Boerenbond van 11 december 2006. De landbouworganisatie evalueert daarin de wijzigingen aan het voorstel van mestdecreet die de parlementscommissie op 7 december 2006 in de eerste lezing goedkeurde. De hogere uitscheidingscijfers voor melkvee die de Europese Commissie oplegt, zijn volgens het bericht onrealistisch. Voor de recente wijzigingen in het mestdecreet baseert Europa zich volgens de landbouworganisatie niet op de Vlaamse landbouwrealiteit maar op de uitscheidingscijfers van enkele buurlanden. Het Vlaamse voederpatroon is uniek, met een specifieke samenstelling van de mest tot gevolg. Dit wordt echter niet erkend door Europa. Als de uitscheidingsnormen te hoog worden ingeschat, schept dit voor de veehouder het probleem dat hij niet voor alle mest een correcte mestafzet kan bewijzen omdat de productie is overschat. Dit zal volgens de landbouworganisatie in de toekomst tot onterechte sancties leiden.

De heer Wymeersch vraagt of de indieners van het voorstel van decreet nog tegemoet zullen komen aan deze kritiek van de belangrijkste, grootste en machtigste landbouworganisatie in Vlaanderen.

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, antwoordt dat het standpunt van een belangenorganisatie niet noodzakelijk door het Vlaams Parlement moet worden overgenomen. Het kader van de mestproblematiek is vastgelegd door Europa. Indien het Vlaamse Gewest niet handelt overeenkomstig de Europese richtlijnen dan zal dit ultiem leiden tot een nieuwe veroordeling en boetes. Het doel van een tweede lezing is om opnieuw te beraadslagen over de verworpen artikelen of aangenomen amendementen en over de nieuwe amendementen die uit de verwerping of aanneming voortvloeien en die tot doel hebben de tekst qua vorm en onderlinge samenhang van de artikelen te verbeteren. Over alle andere nieuwe amendementen kan niet worden beraadslaagd of gestemd.

Mevrouw *Tinne Rombouts* zegt dat haar fractie de bezorgdheid deelt dat de uitscheidingscijfers voor melkvee correct zijn. Oorspronkelijk was het de bedoeling om in artikel 27, §1 cijfers in te schrijven met tussenstappen van 1000 kg in de jaarlijkse melkproductie. Voor Europa was deze tussenstap te groot. Door amendement nr. 25 worden daarom tussenstappen toegevoegd, maar de cijfers voor een melkproductie van 6000 en 7000 kg, die wetenschappelijk onderbouwd zijn, zijn dezelfde gebleven. De wijziging is dus gebeurd in overleg met en op vraag van Europese Commissie.

Vragen bij gewijzigde artikelen

De heer *Frans Wymeersch* heeft het voorstel van decreet, waarvan de tekst in eerste lezing op talrijke plaatsen werd gewijzigd, nogmaals doorgenomen en heeft nog een aantal vragen. Dit belet niet dat zijn fundamentele kritiek blijft, bijvoorbeeld wat betreft de grondenjacht die mogelijk het gevolg zal zijn van dit voorstel van decreet. De Vlaams Belang-fractie zal hierop blijven wijzen, ook bij de behandeling in de plenaire vergadering.

Het geamendeerde artikel 9, §1 stelt dat een bedrijf ten laatste op 31 december 2011 moet beschikken over een mestopslagcapaciteit voor de opslag van dierlijke mest. De spreker vraagt wat de reden is voor deze specifieke datum en of deze termijn niet moet worden ingekort. De fractie van het lid vindt het aangewezen om sneller over mestopslagcapaciteit te beschikken om mestbergen te vermijden en om de mestverwerking te kunnen versnellen.

Volgens mevrouw *Tinne Rombouts* is de reden waarom de termijn op 31 december 2011 werd vastgelegd dat rond dat tijdstip veel milieuvergunningen moeten worden vernieuwd. Omwille van administratieve vereenvoudiging werden die termijnen op elkaar afgestemd.

De heer *Erik Matthijs* vult aan dat wat nieuwbouw betreft de regeling onmiddellijk geldt. Maar de indieners van het voorstel van decreet willen de sector de tijd en ruimte geven om dergelijke grote investeringen te doen.

De heer *Frans Wymeersch* leest in artikel 13, §8 dat het gebruik van slib van rioolwaterzuiveringsinstallaties op landbouwgrond wordt verboden. Het lid vraagt in hoeverre dit in de praktijk zal worden toegepast gelet op het feit dat regelmatig, ook op last

van lokale besturen, beken en sloten worden geruimd op een ondoordachte manier. De gevolgen zijn dan voor de landbouwer. Komt er een rondzendbrief van de minister om de gemeenten hierop te wijzen of hoe zal dit probleem worden aangepakt?

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat er een code van goede praktijken is opgesteld en aan de gemeenten verstuurd. De communicatie is dus reeds gebeurd, maar mocht het nodig zijn zal dit worden herhaald.

De heer *Frans Wymeersch* verwijst naar het geamendeerde artikel 14, §3 over de nitraatresidustaalname op landbouwpercelen. Het lid meent dat de landbouwers bij deze staalname aanwezig zouden moeten zijn. Bovendien zouden de afnemers van de stalen, dus de werknemers van erkende laboratoria, Nederlandstalig moeten zijn, wat nu niet altijd het geval blijkt te zijn. Ook zou het tegenstaal, dat wordt aangevraagd door de landbouwer, op hetzelfde moment moeten worden genomen als het eerste staal.

De minister heeft ook vernomen dat sommige afnemers van de stalen geen Nederlands spreken. Hij zal hier op toezien bij het uitschrijven van de nieuwe lastenboeken voor de staalname door erkende laboratoria.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar dezelfde §3 van artikel 14 waarin staat dat het tegenstaal dezelfde dag of binnen de 48 uur moeten worden genomen. Op dergelijke korte termijn kan de toestand van de bodem niet wijzigen. De indieners van het voorstel van decreet willen de landbouwers bovendien de kans geven om dit tegenstaal te laten nemen door een ander laboratorium.

De heer *Frans Wymeersch* leest in de gewijzigde artikelen 14, §5 en 15, §2, 1°, dat de landbouwer, in voorkomend geval, ten laatste op 31 januari een teelt- en bemestingsplan moet opmaken. Het lid is van mening dat het voor de individuele landbouwer niet evident is om reeds op 31 januari een correct bemestingsplan op te maken. Ook het teeltplan wordt later op het jaar soms nog gewijzigd. De heer Wymeersch vraagt of het niet beter is om een standaardbemestingsplan per teelt op te maken. Dit zou beter overeenkomen met de realiteit op het terrein.

De minister antwoordt dat in dezelfde paragraaf staat dat de Vlaamse Regering nadere regels kan stellen. De minister neemt akte van de suggestie van de heer Wymeersch.

De heer *Frans Wymeersch* vraagt of het niet nuttig is om in artikel 17, §2 ook rekening te houden met het fosfaatbindend vermogen van de teelten.

De heer *Bart Martens* licht toe dat het fosfaatbindend vermogen van de teelt, namelijk wat de teelt aan fosfaat kan onttrekken aan de mest die in of op de bodem wordt gebracht, vertaald wordt in de bemestingsnormen voor de verschillende teelten op de percelen gelegen in een fosfaatverzadigd gebied (artikel 17, §6). Het lid wijst er daarbij op dat die normen lager liggen dan wat het gewas effectief kan onttrekken, zodat de groei van het gewas bijdraagt tot de sanering van de fosfaatverzadigde gebieden. Er is geen enkele reden om de volledige nutriëntenbehoefte van het gewas als mest op te brengen, want het gewas onttrekt ook de reeds in de bodem aanwezige fosfaten. Er wordt dus wel degelijk rekening gehouden met het fosfaatbindend vermogen van de teelten in het voorstel van decreet volgens de heer Martens.

De heer *Frans Wymeersch* leest in het geamendeerde artikel 19, 2° dat het op of in de bodem brengen van kunstmest of van dierlijke mest wordt verboden op percelen landbouwgrond met een gemiddeld stijgingspercentage hoger of gelijk aan 18 percent. Het lid verwijst naar de Voerstreek en de Vlaamse Ardennen waar dit van toepassing zou kunnen zijn. Dit betekent dat bepaalde percelen niet meer kunnen worden bemest. In een verbod op dierlijke mest kan het lid nog inkomen, maar de uitbreiding tot een verbod op kunstmest gaat te ver.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat reeds werd toegelicht dat in artikel 19, 2° het verbod op het gebruik van kunstmest werd toegevoegd op vraag van de Europese Commissie.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat dit van weinig begrip getuigt voor de landbouwers die op het terrein met de gevolgen van dit verbod worden geconfronteerd.

De heer *Patrick Lachaert* merkt op dat in het artikel een uitzondering wordt gemaakt voor rechtstreekse uitscheiding door beweiding.

De heer *Frans Wymeersch* repliceert dat niet alle hellingen in natuurgebied liggen, maar dat in deze gebieden ook het aantal dieren wordt beperkt, zodat ook de rechtstreekse uitscheiding minimaal is.

De heer *Bart Martens* verduidelijkt dat de rechtstreekse beweiding wel degelijk de hele bemestingsnorm kan vol maken. De voor natuurgebieden

vastgelegde norm van 2 grootvee-eenheden per hectare geldt voor een heel jaar, waardoor in bepaalde periodes meer dan 2 eenheden kunnen worden toegestaan. In andere gebieden kan de bemestingsnorm van 170 kilogram stikstof per hectare volgens het lid volledig via begrazing worden ingevuld. Ook de gewassen op steile hellingen zullen daar dus niet onder lijden, concludeert het lid. De reden dat op vraag van de Europese Commissie een verbod op het uitrijden van kunstmest op steile hellingen wordt ingeschreven, is uiteraard om de afspoeling tegen te gaan.

De heer *Patrick Lachaert* veronderstelt dat het alleen om weiden zal gaan, want andere teelten, zoals maïs, hebben op steile hellingen na enkele jaren erosie tot gevolg.

De heer *Frans Wymeersch* verwijst naar artikel 23, §1, dat handelt over koppeling van de aangiftegegevens voor rundvee aan de databank van Sanitel. Deze koppeling gaat al in op 1 januari 2007, terwijl het de bedoeling is om op 1 januari 2008 met het Veeportaal te starten. Kan niet op deze nieuwe databank worden gewacht?

Minister *Kris Peeters* laat opmerken dat het Veeportaal waar het lid naar verwijst een federaal initiatief betreft.

Mevrouw *Tinne Rombouts* waarschuwt ervoor om in het nieuwe decreet te verwijzen naar databanken die er nog niet zijn. Sanitel daarentegen werkt al als registratiesysteem en is betrouwbaar. Misschien zal in de toekomst het Veeportaal operationeel worden en zijn nut bewijzen, maar op heden bestaat alleen Sanitel.

De heer *Patrick Lachaert* sluit zich daarbij aan en wijst op de behoefte aan rechtszekerheid in het decreet.

De heer *Frans Wymeersch* gaat verder in op artikel 23, §1. In 1°, a) gaat het over een bedrijf dat een productie aan dierlijke mest heeft groter dan of gelijk aan 300 kilogram P_2O_5 en waarbij de productie aan dierlijke mest van het bedrijf wordt berekend als de som van de productie aan dierlijke mest MPp van elke exploitatie van het bedrijf. Een eventuele boete wordt volgens het lid echter berekend op de totale productie, dus vanaf kilogram nul.

Mevrouw *Tinne Rombouts* repliceert dat de geciteerde paragraaf handelt over welke landbouwers aangifte moeten doen bij de Mestbank en niet over de boete. Een eventuele administratieve boete slaat enkel op

wat de aangevers te veel hebben geproduceerd of te weinig hebben aangegeven en dus niet vanaf kilogram nul.

De heer *Frans Wymeersch* verwijst naar artikel 27, §1 en herhaalt dat de cijfers, die op vraag van de Europese Commissie in de eerste lezing nog werden aangepast, in twijfel worden getrokken door een landbouworganisatie. Dit wordt aan het lid bevestigd door veehouders. Het lid vindt dat de praktijkervaring op dit vlak minstens evenveel waard is als het wetenschappelijk onderzoek. De heer Wymeersch twijfelt aan de praktijkervaring van de Europese deskundigen en meent dat het decreet niet zal worden afgewezen indien in de cijfers meer rekening wordt gehouden met de praktijk.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar haar eerdere repliek. Oorspronkelijk was het de bedoeling om in artikel 27, §1 cijfers in te schrijven met tussenstappen van 1000 kg in de jaarlijkse melkproductie. Voor de Europese Commissie was deze tussenstap te groot. Door amendement nr. 25 worden daarom tussenstappen toegevoegd, maar de cijfers voor een melkproductie van 6000 en 7000 kg, die wetenschappelijk onderbouwd zijn, zijn dezelfde gebleven.

De heer *Frans Wymeersch* stelt vast dat de sector zelf gewag maakt van een grote discrepantie bij de stijging van de normen voor zoogkoeien. De fosfornorm in artikel 27, §1, zou ten onrechte opgetrokken zijn. De uitscheiding van 28 kilogram is immers niet realistisch en is zelfs 2 kilogram hoger dan bij melkvee met een productie van 4000 kg per jaar, dit terwijl een zoogkoe volgens de veehouders slechts 2000 tot 3000 kg melk per jaar produceert. Daarbij komt nog dat 80 percent van de Vlaamse zoogkoeien zelfs niet gezoogd worden.

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst erop dat het verschil in de fosfor- en stikstofproductie van zoog- en melk-koeien vooral gebaseerd is op het rantsoen van deze dieren.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat die afweging theoretisch is, maar in de praktijk wordt dit onderscheid niet gemaakt. Vervangingsvee van minder dan 1 jaar krijgt volgens de veehouders dezelfde voeding, maar toch worden volgens het lid andere uitscheidingsnormen gehanteerd.

De heer Wymeersch blijft in verband met artikel 28 bij de fundamentele opmerking van zijn fractie over

de grondenjacht. De inbouw van een buffer om die jacht onmogelijk te maken, zoals door Vlaams Belang bij amendement nr. 20 werd voorgesteld, heeft volgens het lid geen invloed op de milieudoelstellingen van het decreet. Het is onbegrijpelijk dat de indieners van het voorstel van decreet het onnodig vinden om een referentiedatum in het decreet in te schrijven.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar eerdere tussenkomsten. Het is de bewuste keuze van de indieners van het voorstel van decreet om niet te werken met referentie jaren. In het verleden is gebleken dat deze referentie jaren dikwijls voor problemen zorgden. Aan de land- en tuinbouwer wordt de vrije keuze gelaten. Wat de kritiek op de benadeling van familiale bedrijven betreft, herhaalt mevrouw Rombouts dat het verleden heeft uitgewezen dat uitzonderingen voor kleine en familiale bedrijven vaak beknottend werken en bijvoorbeeld verhinderen dat deze bedrijven kunnen uitbreiden indien ze dat wensen.

De heer *Frans Wymeersch* zegt nog vragen en opmerkingen te hebben bij de volgende artikelen, maar begrijpt uit de antwoorden van de indieners dat ze niet bereid zijn nog wijzigingen aan te brengen.

Stemming

De in eerste lezing aangenomen artikelen worden aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

V. EINDSTEMMING

De heer *Frans Wymeersch* deelt mee dat zijn fractie na overleg besloten heeft om geen reflectienota aan te kondigen, hoewel artikel 56 van het Reglement die mogelijkheid biedt. De fractie heeft begrip voor de moeilijkheden die een vertraging van de goedkeuring van het decreet zou kunnen meebrengen, in het bijzonder wat het aanvragen van de voor de sector noodzakelijke derogatie betreft.

Het lid hoopt dat nog meer verduidelijking over het voorstel van decreet kan worden gegeven bij de behandeling in plenaire vergadering. De heer Wymeersch vertrouwt erop dat de minister enkele aandachtspunten van de Vlaams Belang-fractie zal meenemen, meer specifiek de bekommernis om de grondenjacht, die door het voorstel van decreet kan worden aangemoedigd, en de bezorgdheid over de berekening van de boetes op basis van de mestproductie of op basis van het overschot. De fractie

vraagt dat de minister de gevraagde duidelijkheid zou kunnen verschaffen voor de eindstemming in plenaire vergadering. Het lid vraagt ook om snel inzage te krijgen in de uitvoeringsbesluiten.

Het voorstel van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

De tekst aangenomen door de commissie stemt overeen met de in eerste lezing aangenomen tekst (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1007/4*).

De commissie beslist eenparig dat er geen reflectietijd en -nota's zullen zijn (Reglement artikel 56, 3).

De verslaggevers,

De voorzitter,

Erik MATTHIJS
Frans WYMEERSCH

Patrick LACHAERT
